

ÉLETTÜNK

XXVII. évf. 5. szám (27. Jahrg. Nr. 5.)

Az európai magyar katolikusok lapja

1995 május.

Hazaszeretet a gondviselés rendjében

MAGYARNAK LENNI KERESZTÉNY MÓDON – KERESZTÉNYNEK MAGYARUL

Írta: SEREGÉLY ISTVÁN egri érsek, a Magyar Katolikus Püspöki Kar elnöke

Mindnyájan tisztában vagyunk azzal, hogy elődeink is szerették hazájukat, különben nem beszélhetnénk ma is Európában egyedül álló nyelvünket, és őrizhetnénk szívünkben a ragaszkodást magyarságunkhoz azon az Úristen által nekünk adott, hazánknak mondott földön, és bárhol a világon. Tény azonban, hogy a hazaszeretéből fakadó kötelességünk az átlag ember lelkében megkopott. Ismerjük az okát. Egy az elmúlt időkben világhatalommal bíró hamis antropológia befolyása nevelte fel a mai élő nemzedéket 1100 éves hazánk földjén. — Ezért világszerte, de otthon főleg új hazaszerető nemzedéket kell nevelni, amely tettekhez kész múltért és jövőért egyaránt.

Az új, evilágban valódi értéket képviselő hazaszeretethez miben lehet alapot vetni? — Csak két úton lehet keresni. Elvileg az emberi természet és élet elemzése nyújthat eligazítást. — Ez lényegében elég is lenne. Sajnos azért nem elég, mert az emberiség történetében az igazság keresését az emberiség tévedéseinek zűrzavara kíséri. Elég csak századunk nemzeteket és nemzedékeket megnyomorító tévedéseire és gaszágaira utalni, melyek mind a humanizmus nevében hangoztak el. — Másik út, az én utam is, amely eddig nem bizonyult tévesnek, mely út kibírta nem csak századunk, de immár kétezer év próbatételeit az embert teremtő Istennek történelmünkben kitörölhetetlen szava. — Az én hazaszeretetem természetesen egyrészt hitemből, másrészt immár egy, a vége felé közeledő, meg nem bánt életem tapasztalatából forrászik. Bizom benne, hogy nem is várnak tőlem mást. Hiszen ugyanazon történelmi és kulturális örökség örökösei, honfitásaim, akik magukat itt is magyarnak vallják.

Mi lehet alapja Isten világrendjében a hazaszeretethez? Modern megfogalmazását Bernard Shaw: Szent Johanna című drámájában találtam meg. Az első felvonásban amikor Johanna már-már összeomlás előtt álló hazája katonáinak élére áll, azt mondja: „Mi mindnyájan a mennyek királyának vagyunk alávetve, tőle kaptuk a hazánkat és az anyanyelvünket, azért adta, hogy őrizzük meg. Ha nem így lenne, akkor annyi gyilkosságot követnénk el, ahány angolt megöltünk a csatatéren”. — Ez annyit jelent, hogy talentumként kaptuk Istentől a szülőföldünket. Talentumként kaptuk anyanyelvünket. Talentumként kaptuk szellemi és anyagi örökségünket elődeink közvetítésével. — Nem tettünk érte semmit, nem is kérdezték: akarjuk-e? De meg nem történtté nem tehetjük, hogy a Duna-Tisza táján ringott a bölcsőnk és magyarul fakadt az első szó ajkunkon. Ezért nekünk ezzel a szülőfölddel, anyanyelvvél, nemzeti örökséggel gazdálkodnunk kell, az evangé-

lium talentumokról szóló példabeszédének törvénye szerint. Addig amíg nemzeti értékeink megőrzése nem lesz bennünk lelkiismereti kötelesség, amíg hazánk és nemzetünk javának munkálása nem lesz életprogramunk, amíg ezzel nem járulunk hozzá igaz magyarként, minden ember javának előmozdításához, a hazaszeretet olyan képmutalás, mellyel sem Istent, de a történelmet sem lehet megtéveszteni.

fel nem ment bennünket, nekünk az ország építése is az át nem ruházható talentummal való gazdálkodásnak a része, melyről Isten és a jövő előtt számadással tartozunk.

Nos e téren sem kell elbujnunk a nagy világ előtt. Nagyjaink az emberi lét minden területén jelen voltak és vannak. Ambar népünk színe java sokszor odaveszett a nemzeti nagylétünket végül is felőrölő csatákban, sem tudományban, sem művé-

MÁJUS: SZÜZ MÁRIA ÉS A VIRÁGOK HÓNAPJA

A „Szépszeretet Anyja” kegykép, Wessobrunn, plébániatemplom, 18. század

Milyen a mi hazaszeretetünk? Nincs mit szégyenkeznünk múltunkat illetően. Nem hazaárulók leszármazottai, hanem egy 1100 éven át hazáját megőrző és vele Európát védő, építő nép leányai és fiai vagyunk. — Elég csak utalnom történelmünkre és irodalmunkra.

1100 év nem semmi Európában. Magyarország megannyi hazáját védelmező magyarnak volt eddig a hazája. Az Európába népét bevezető Szent István sem hagyta, hogy a vele rokonságban lévő nagyravágyó idegen fejedelmeket vessen önállóságának. A tatár és az előle menekülő kis néptörzseknek és az ozmán birodalomnak is tudomásul kellett venni, hogy az itt élők meg akarják őrizni hazájukat maguknak és utódaiknak. Szabadságharcaink minden bukkás ellenére megújultak Rákócziól 1956-ig. Nem hoz ránk szégyent azok lelkülete, akik régi és új csatákban életüknek többre tartották a magyar örökséget. Érvényes a költő szava: Miattuk „megfogyva bár, de törve nem, él nemzet e hazán”. Túl a haza védelmén, mely alól senki

szetben, sem technikában, de főleg emberségben nem maradtunk el mások mögött. Mint keresztény ember örülök annak és hűségesen őrzöm a szívemben, mint bátorítást, hogy Isten földi népében első királyunk családjától kezdve 100-nál több magyar és magyar kapcsolattal kanonizált szentje is van a hazámnak. Hűségünk Isten földi népéhez megszakítás nélkül érték az ezer éve kereszténnyé lett magyarok történetében. Az Árpádok korától napjainkig minden emberi érték szolgálata hősségekkel dicsekedhet. Nem fognak elmaradni mögöttük a maiak, sem szentek, sem tudósok, sem művészek, sem államférfiak. — Említsem csak a boldogáavatás előtt állókat: Bathhány-Strattmann László- Mindszenty József, Apor Vilmos, Márton Áron és sokan mások.

A magyar tudás és művészet életrevalósága is része az egyetemes emberi kultúrának. Nagy számuk miatt nem lehet felsorolni a humán és természettudományok kiemelkedő má-

(Folytatás a 3. oldalon)

Vasámapi gondolatok

HÚSVÉT 5. VASÁRNAPJÁRA
(május 14.)

Új parancsot adok nektek: Szeressétek egymást! Amint én szeretlek titeket, úgy szeressétek egymást ti is! (Jn 13,34)

Az ószövetségben is szóltak a próféták az egymás iránti szeretet Istennek tetsző voltáról, de az emberek — korunkban sem különben — a szeretet fokát azon mérték: mennyire érdekem, hogy szeressek valakit . . .

Néhanapján előforduló önzetlen szeretet hatása kiválthatott elismerést vagy bátorítást hasonló cselekedetre — „elvéteve”.

Jézus nem ajánlja, nem kecsegtet vele, nem teszi vonzóvá a szeretetet, hanem parancsolja. Ha valamennyire is követni akarjuk Őt, akkor „kutya kötelességünk” a tőlünk telhető legmagasabb fokon szeretni egymást. Ami nem könnyű . . .

Megkönnyítendő a feladatot, élő példát ad nekünk: az Ő végtelen szeretetét, beleértve bűneink bocsánatát és a kegyelmi erőket újrakezdéshez . . .

Amíg elériünk egy olyan fokra, ahol a nem viszonzott szeretet, vagy a gonoszság szeretettel való viszonzása örömet is okoz . . . Mennyit örülhet Isten . . .

HÚSVÉT 6. VASÁRNAPJÁRA
(május 21.)

A vigasztaló Szentlélek, akit az Atya a nevemben küld, megtanít majd titeket mindenre és eszetekbe juttatja mindazt, amit mondtam nektek. (Jn 14,26)

Egyes fordításban „Vigasztaló” szerepel „Szentlélek” nélkül, de nehogy más vigasztalóra gondolhasson valaki, előnyösebb, érthetőbb a teljes nevet kitenni.

Jézus választhatott volna más jelzőt is a Szentlélek működésére: „erősítő”, „kegyelemosztó”, „Istent (számunkra) érthetővé tevő” vagy hasonlót. Azért választotta a „Vigasztaló” jelzőt, mert tudta, hogy igen könnyen elszomorodunk, bátortalanok válunk Krisztus követésében. Bizonytalán legelőször a „Vigasztalóra” van szükségünk . . .

Akit megvigasztalnak, az nem szomorú többé, hanem öröm tölti el a lelkét. Nevezhetnénk isteni öröm lelkének is . . .

Érdekes a szövegben a majd szócska, amely folyamatra utal. A vigasztalás, tanítás, megértés nem egyetlen mindent megvilágosító eseményre mutat, hanem folyamatos, életünk végéig tartó elmélyülésre . . .

Igy vezet minket a Szentlélek, — ha hagyjuk magunkat.

ÁLDOZÓCSÜTÖRTÖKRE
URUNK MENNYBEMENETELÉRE
(május 25.)

„Tanúságot teszték a látottakról. En elküldöm Atyám ajándékát, amelyet (Folytatás a 2. oldalon.)

PROF. DR. MEHRLE TAMÁS OP.:

Az „autonóm“ lelkiismeret teóriája

Előző cikkünkben már ismertettük az autonóm lelkiismeret teóriáját. Egyes zsinat utáni teológusok az egyház eddigi felfogásától eltérően másképpen fogják fel a lelkiismeret szabadságát. Az egyház mindig vallotta, hogy lelkiismeretünkben szabadok vagyunk, de ezalatt nem az erkölcsi, hanem a pszichológiai szabadságot értette. E kettőt meg kell különböztetnünk.

Tekintve, hogy az ember értelmi lény, tevékenységét nem a vak ösztön irányítja, hanem a szabad elhatározás. Nemcsak szabadon határozom meg a napi rendemet, hanem szabadon választom azokat a javakat, melyek elérésére töreksem. Ezt nevezzük pszichológiai szabadságnak. A szabadsággal együtt jár a felelősség tudata. Nem érzem magamat felelősnek azért, hogy férfinak születtem, hogy ilyen vagy olyan nemzet és család tagja vagyok, ezt nem én választottam. Nem érzem magamat felelősnek azért, ha az utcán sétálva a háztetőről egy cserépdarab a fejemre esik. Ha a sötétben a lépcsőn megbotlom és megsebesülök, — bár ezt szintén nem akartam —, mégis úgy érzem, hogy felelős vagyok érte, mert a sötétben jobban kellett volna vigyáznom. Mindez mutatja, hogy szabad vagyok, de szabadságom nem abszolút jellegű, vannak dolgok melyeket el kell fogadnom, lévén, hogy nem tőlem függnék. Sőt, mondható, hogy a szabadság gyökere mindig egy bizonyos szükségszerűség. Csak azért vagyok szabad a részleges javakkal szemben, mert értelmekkel

megalkothatom a jó fogalmát és ehhez mérhetem a választandó konkrét javakat. Ezért mindig csak olyasmint választhatok, amit magam számára jónak ítélek. Még Istenben is alapvetőbb a szükségszerűség. Nem rendelkezik szabadon önmaga léte felett, nem tud öngyilkosságot elkövetni, nem tud rosszat akarni, magát szükségképpen szereti, csak a véges javakkal szemben szabad, ahogy a költő mondja: „ronthat-teremthet száz világot”.

De a szabadságot nemcsak pszichológiailag kell tekintenünk, hanem az erkölcs szempontjából is. Az erkölcs szempontja arra vonatkozik, hogy felelősségünk tudatában mit kell tennünk, hogy cselekedetünk jó legyen, azaz értelmi természetünknek megfelelően. Ha a diák, aki az egyetemre jár, szorgalmasan tanul, akkor cselekedete jó, ha elpocsékolja idejét és szülei pénzét, akkor mulasztást követ el, nem azt teszi, amit kellett volna tennie, cselekedete rossz. A erkölcsi szabadság jósága tehát megköveteli, hogy az erkölcsi törvényeit tiszteletben tartsuk, azokhoz mérjük cselekedeteinket. Azt külön nem is kell hangoztatni, hogy az erkölcsi törvény nem foszt meg a pszichológiai szabadságunktól. Bizonyítja az a tény, hogy az erkölcsi törvényt szabadon áthághatjuk, mint ahogyan szabadon ahhoz mérhetjük cselekedeteinket.

A kérdés persze az, hogy mi az erkölcsi forrása, azaz milyen alapon nevezhetem az egyik cselekedetet jónak, a másikat rossznak. Ha például valaki a

vetélytársát megöli, akkor ez nyilvánvalóan rossz. Még pedig nemcsak annak rossz, akit megölnék, annak is aki megöli. Neki jó ugyan, hogy vetélytársától megszabadult, — ezért is ölte meg —, de ugyanakkor neki mint erkölcsi alanyának mégis rossz, mert olyasmint tett, amit nem lett volna szabad tennie. Nos azoknak, akik mindenfajta erkölcsi normát tagadnak, logikusan azt kellene mondani, hogy ilyen erkölcstörvény nem létezik, mely a vetélytárs megölését megtiltana. Persze ily brutális módon ezt senkisémm fogja mondani, hisz akkor attól kell tartania, hogy mások vele ugyanezt teszik vagy legalább elítélik. Ha mindenki csak a szubjektív érdekét tartaná legfőbb törvényének, a társadalmi élet lehetetlenné válna és szinte az állatok nivójára süllyedne. Viszont aki eltekintve a rossztól, mely helytelen cselekedetei miatt reája hárulhat, azon elv alapján, hogy „amit nem akarsz, hogy mások tegyék veled, te se cselekedd velük” cselekedeteiben az embertárs jogos érdekét is tekintetbe veszi, igazi erkölcsi felfogásról tesz tanúságot.

Bizonyos erkölcsi törvények az ember lelkiismeretébe vannak írva. Értelmi természetünk következtében könnyen felismerhetjük, hogy a jót tenni és a rosszat kerülni kell, hogy egy ártatlan embert megölni nem szabad. Az emberi társadalmak általában kultúrájuk fokának megfelelően cselekedeteiket az alapvető törvényeket írásba is foglalták, de az írott törvényt megelőzően az Isten törvénye már az ember lelkébe, vagy mondjuk szívébe van írva. Ily értelemben mondja Szent Pál, hogy Isten a pogányt, aki a mózesi törvény híján a szívébe vésett törvényre hallgat, eszerint ítéli meg. A pogánynak, akit lelkiismerete elkövetett tettei miatt hol bűnről vádol, hol alóla felment, fel kell ismernie, hogy bizonyos alapvető erkölcsi törvények szívébe vannak vésvé (v.ö. Róm 2,14—16). Mi keresztények, akik hisszük, hogy Isten teremtett minket, joggal feltételezzük, hogy Isten a lelkiismeret súlyos kérdéseiben nem hagyott magunkra minket, hanem akarátának a legalapvetőbb törvényeit természetünkbe oltotta. Ne úgy értsük ezt, mintha a törvények értelmileg megfogalmazva rejlenének a lelkünkben, hanem lelkünk-szívéünk úgy van alkotva, hogy ösztönszerűen érezzük, hogy a jót tenni, a rosszat kerülni kell és ennek alapján aztán értelmünkkel kibetűzhetjük Isten törvényét. Mivel a bűn következtében az ember lelkiismerete elhomályosult és könnyen tévedhet, Isten az Ószövetségben kinyilatkoztatta a Tíz Parancsolatot, mely emlékeztetünkbe hívja a természeti törvény legalapvetőbb tételeit.

Mindezt szem előtt tartva, már felismerhetjük azt is, hogy mily fán terem az ún. autonóm lelkiismeret. Mondjuk meg kereken: az ateizmus talaján. Csak ha nem fogadjuk el, hogy az ember Isten teremtménye, csak akkor képzelhetjük el, hogy erkölcsi magatartásunkban abszolúte szabadok vagyunk és senki másnak, mint önmagunknak felelősséggel nem tartozunk. Mindezt már a Szentírás első könyvében szimbolikus képek alakjában olvashatjuk. Isten a Paradicsomban teremtette az első emberpárt, gondoskodott életük fenntartásáról, de erkölcsi törvényt adott nekik. A Paradicsom minden fájáról ehettek, csak a jó és rossz tudás fájáról nem ehettek. Miért? Talán rossz volt ennek a fának a gyümölcse? Nem, épp oly jó volt mint

a többi. Csak Isten törvényének kellett engedelmeskedniük. Épp ezt nem tették, hallgattak érzéki természetük rendetlen kívánságára: a gyümölcs szépségének és jónak ígérkezett. Hallgattak a kísértő szavára: dehogyan fogtok meghalni, olyanok lesztek mint az Isten, aki ismeri a jót és a rosszat. Csakugyan az engedetlenségük következtében tapasztalatból megismerték a rosszat, amelyet elkövettek. Bűnük épp az volt, hogy ők maguk akarták maguknak megszabni, mi az erkölcsi jó és rossz, ahelyett, hogy Istenre hallgattak volna. Az emberiségnek ez az ősi hübrisze nyilatkozik meg a történelem folyamán különböző téves nézetekben, korunkban az autonóm lelkiismeret elméletében is.

A LELKIISMERET ÉS AZ ERKÖLCSI TÖRVÉNY

König bíboros a „Donauland“-Lexikon Díj átvételkor Bécsben nyilatkozott az Ausztriát foglalkoztató néhány kérdéssel. Hangsúlyozta, hogy az egyház köteles figyelembe venni az egyén lelkiismereti megfontolásait az erkölcsi törvények esetében. A keresztény egyházak, különösen a katolikus egyház nem uralkodhat a lelkiismeret fölött, az ember szabad, Isten sem kényszeríti nem önként vállalt áldozatra. Az egyház feladata az erkölcsi törvények értelmezése, az alapvető emberi értékek, mint élet, hűség, felelősség védelme. Előfordulhat, hogy a hívők az egyház velük szemben támasztott követelményeit keresztülvihetetlennek, életidegennek találják. Oka ennek talán az, a bíboros szerint, hogy az értelmezés nem mindig teszi világossá az elvet. Egy-egy erkölcsi elv követelésekor figyelembe kell vennünk az egyén esetleg tragikus, nehéz helyzetét.

Nyilatkozott a bíboros az eutanázia kérdésében is. Kategórikusan elutasította az ember jogát, hogy véget vessen akármilyen súlyos, halálos betegségben szenvedő ember életének. Senki sem dönthet a másik helyett az élet-halál kérdésében. Sokkal fontosabb és meggondolandóbb a szenvedőt a jó halál felé segíteni.

Bírálta a bíboros a kapitalizmust is. Szerinte Kelet-Európában a kommunizmus összeomlásával újabb veszély leselkedik az emberre, a kapitalizmus. A kommunista rendszer elsősorban nem gazdasági életképtelensége miatt omlott össze, hanem hibás ember- és világképe miatt. Az embert a 19. század filozófiai gondolkodásából kiindulva materiális testi lénynek tekintette, háttérbe szorítva méltóságát és szabadságát. Az ember pusztán a társadalom egy építőköve volt, mely tagadta a szabad morális döntés jogát. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a kemény kapitalizmus lenne a következő példa. Itt ugyanis fennáll a pénzhajhászás, hatalomvágy veszélye, ami az emberi lelket ugyancsak tönkretesz. A bíboros számára az egyedüli alternatíva a keresztény ember- és világkép, mely lehetővé teszi a békés együttélést. MK

Az olasz műemlékszakértők körében éles kritikát váltott ki az a javaslat, hogy az antik Traianus-oszlopról távolítsák el Szent Péter bronz szobrát. A szobrot, mint ismeretes, V. Sixtus (1585-1590) állíttatta az oszlopra, és immár 500 éve áll az Örök Város legszebb terén.

A szerencse változásán
Tanult elme nem indul,
Ide s oda rándulásin
Nem sérődik, nem mozdul.
Csak úgy érzi csúf játékát,
Mint a forgó karikat...
Faludi Ferenc

VASÁRNAPI GONDOLATOK (Folytatás az első oldalról.)

megígértem. Maradjatok a városban, míg nem a magasságból Erő tölt el benneteket.” (Lk 24,48,49)

Nagy feladat a tanúságtétel, amelyet az apostolok életük végéig hirdetnek. A tanúság koronája, hogy meghalnak Krisztusért, egy kivételével erőszakos halállal.

Jézus gondoskodik az ígért ajándékról, amely nélkül az emberfeletti feladat nem végezhető, nem képzelhető...

El ne menjetek a városból, ne legyen semmi sem fontosabb, sürgősebb a magasságból eltöltő Erő-nél! Nehogy elszalasszátok, nehogy elmulasszátok!...

HÚSVÉT 7. VASÁRNAPJÁRA (május 28.)

„Atyám! Akarom, hogy ahol én vagyok, ott legyenek velem, akiket nekem adtál. Lássák dicsőségemet, amelyet te adtál nekem...” (Jn 17,24a,b)

Jóllehet Jézus az Atya akarátát teljesíti, itt szuverén módon nyilvánítja saját akarátát. A két akarat megegyezik, mégis Jézus a tanítványok megnyugtatóására közli: hol lesznek a halál után, milyen létnek lesznek részesei...

Ehhez a léthez hozzá tartozik Jézus isteni dicsősége. E dicsőséget látni, benne élni kell...

Miben áll az isteni dicsőség? Az emberileg felfoghatatlan — mert végtelen — isteni szeretet ragyogása, örömteli fényessége...

PÜNKÖSDVASÁRNAPJA (június 4.)

„(Vegyétek a Szentlelket!) Akit feloldoztok bűneitől, feloldozást nyer, akit

nem oldoztok fel, nem kap feloldozást.” (Jn 20,23)

Isten és az ember viszonyában semmit sem számít, mennyi pénze, hatalma, birtoka stb. van az embernek...

Számít az istenbarátság — istengyermekség és az ebből fakadó élet, ami a természet felül áll és afölött nyilvánul meg. Eddig rendben lenne. Csakhogy: a természetes érdekek, vágyak, kívánságok pont az ellenkező irányba mutatnak. Ebből keletkeznek a konfliktusok, amelyek bűnök formájában mutatkoznak. A bűnök elválasztanak Istentől...

A bűnök által Istentől elszakadt ember egyetlen „összekötő hídja”, amin eljut Istenhez, a bűnbánat és a feloldozás, azaz bűnbocsánat. Ehhez pedig szükséges a Szentlelke. Mindig...

SZENTHÁROMSÁG VASÁRNAPJÁRA (június 11.)

„Az igazság Lelkében az én dicsőségem nyilvánul meg, mert tőlem veszi az igazságot és azt hirdeti nektek.” (Jn 16, 14)

Jézus ez alkalommal az igazság Lelkének nevezi a Szentlelket. Isten létezése a legfőbb igazsághoz tartozik, amelyet értésünkre ad. Bár sokan keresik (mint mondják) az igazságot, mégsem találják meg soha...

Mi az igazság? — kérdezhetnénk. Ami igaz. Ami létezik, így vagy máshogy cselekszik... Ezenkívül a szeretet egyike formája...

Magunktól nem tudnánk megismerni Isten részletezett igazságait, ezért szükségünk van tanítóra. Aki igazán igazként adja tudunkra a Jézustól kapott s nekünk közvetített igazságot. Nem is oly bonyolult?...

Fejős Ottó

A hazaszeretet a gondviselés jegyében

(Folytatás az első oldalról)

gyarjait, akik sokszor csak külföldön érvényesültek. Létszámukhoz mérten, vizionitásainkat szem előtt tartva, irodalmunk, zenénk, képzőművészetünk csak azért nem ismert a világban, mert zárt, árva a nyelvünk a nagy világban. Ki próbáltam, hogy állépván a határt, a kutyát sem érti a magyar szót.

Ne legyünk elfogultak. Sajnos voltak és vannak nyomorúságaink, mint minden embernek és minden népnek. Anyagiakban és erkölcsiekben. — Újdon-sült egri érsekként prédikációra készülve Eger török alóli felszabadulásának 300 éves évfordulójára olvastam Hóman-Szek-fű: Magyar történetében: A XVII. század végén, amikor a török és felmentő európai sereg; majd a kuruc és labanc elvitt mindent, voltak vidékek, ahol a szülők megölték gyermekeiket, mert nem volt mit enni adni nekik. — Arra is van utalás, hogy a török idők után 3 papja volt a negyed magyarországnyi egri egyházmegyének. Eddig anyagi bajból mindig talpra álltunk. — Majdnem igazoljuk Ady-t: nekünk Mohács kell, hogy elcsituljon sajnálatos nemzeti széthúzásunk. Csak nagy bajok idején tudjuk félre tenni eltérő elképzeléseinket, akkor is rövid időre. (Gyalázat az 56-osok széthúzására.) Másik mai bajunk, hogy mástól várjuk sorsunk jobbra fordulását. Pedig nyilvánvaló, hogy mindenkinek megvan a maga talentuma, hazája, nyelve, kultúrája és azzal fog vesződni. Ha ki merjük mondani, hogy sem előbbre valók, de alábbvalók sem vagyunk a föld egyetlen nemzeténél, akkor bizzunk magunkban.

Jövőre ünnepeljük, hogy 1100 éve kaptuk a Gondviseléstől mai hazánk földjét. Mit tehetünk annak érdekében, hogy ne záruljon le történelmünk? Nos, először is lenni kell. Ez nem politika kérdése. Ha nem lesz magyar ember, akkor nem lesz Magyarország. Gyerekeket gyűlölő, önző fogyasztó társadalmunk halálos betegsége ellen csak már néhány lelkiismeretes író és orvos és az Egyház meri felemelni szavát. Haragszanak is mindenkire, aki kinyitja a száját, és sajnálni meri a több mint ötmillió meg nem született magyart. Az emlegetés ugyanis mardosó lelkiismeretfurdalást ébreszt. Egyszer rá kell ébredni, hogy sokan várják, hogy helyünkre jöhessenek, s csak akkor nem jönnek, ha foglalt lesz a Duna-Tisza tája.

A másik feladat, hogy a magyart is nevelni kell. Nevelés nélkül minden üreslappal érkező nemzedék mehet vissza barlangokba és kezdheti előlről a gyűjtőgető életmódot és pattinthat közszeres számot magának. S józan ésszel a nevelés életképes életre való felkészítést jelent. Nekem is kötelességem újra és újra hangsúlyozni, hogy ez a legkisebb kortól munkára nevelést, örök emberi értéket, embert elfogadó önfegyelmet, sok elsajátított tudást jelent. Ránehezedik a szülőre, az iskolára, és az egész társadalomra. Nem véletlenül akar résztvállalni iskoláival a közszolgáltatásban az Egyház, mert Istentől kapott hivatása a jövő szolgálata. Annyit ér a szülői nevelés és a köznevelés, amennyiben el tudja vezetni a jövő nemzedéket olyan önbecsülésre, mellyel hivatását és munkáját, kereszthordozását a tőle telhetően legjobban teszi. Akkor is, ha senki sem ellenőrzi. Ez egy nép erkölcsi tartásának alapja. Sajnos ezt sikerült népünk többségében összemorzsolni az elmúlt évtizedek során.

Szellemi műveltségünk továbbadása, arra készlet, hogy megmaradjunk írni olvasni tudó népnek. Írásról olvasásról leszoktató világunkban a széles társadalmat elbűvölés fenyegeti. Mikor lesz képes az átlag ember, hogy hetenkint felére csökkenise a tévé előtt eltöltött időt és megduplázza az egymásra fordított családi együttléti óráit és az olvasás perceit. Milyen kevés igényes otthon van ma világszerle, ahol a felnőtt évekre a világ nem csak pénzhez ismereit, de emberebb emberré tevő tudásnak, haza és nemzet ismeretnek és gyakorlatnak is birtokába jutnak a minket váltó nemzedékek.

Mi ellen kell küzdenünk? Mindenekelőtt a ma élők kozmopolita önzése ellen. A ma élők csak magukkal törődő egoizmusát kell felszámolni. Ezt Európa népei annak idején attól a Názáreti Jézustól tanulták meg, aki azt mondta, aki meg akarja menteni életét, elveszíti azt; de aki el meri veszíteni életét másokért, megnyeri azt. Jó tudni, hogy visszanezve életünkre csak akkor lehetünk nyugodtak, ha mindent megtettünk annak érdekében, hogy egy általunk jobbá tett világot adhatunk át a nálunk többet érő nemzedéknek. Úgy ahogyan Vörösmarty már 150 éve kívánta: „Legyen minden magyar utód külön ember, mint apja volt”.

Másrészt tudni kell, hogy nem másban van a hiba. Igaz, hogy a kis népek és országok mindig nagyhatalmak játékszerei. Mi sem kerestük a kommunizmust, aján-dékul kaptuk, háborúban győztes szomszédokkal együtt. Nem kell érte haragudni, mert ha mi lennénk nagyhatalmak, mi is így tennénk sajnós. De magunkat kontroláljuk! Ugye minden bajnak másokban látjuk az okát. Csak hogy másoknak én vagyok a másik. Magunkat kell gondolkozásmódunkban helyre igazítani. Saját beszédünket kell időt és örökévalóságot hitelesen szolgáló ismeretforrássá tenni. Saját munkánk minőségét kell, nem csak otthon, de bárhol a világon olyanná tenni, hogy túl a saját megélhetésünkön, a magyar észnek és kéznek is szerezzen becsületet ország-világ előtt.

Küzdeni kell a türelmetlenség ellen. Senki nem látja, hogy nő a fű Siettetni sem lehet. De ha biztosítják számára a körülményeket, meg fog nőni. Amit ez a hamarosan véget érő század rajtunk rontott, azt nem lehet egy rendszer-váltással máról-holnapra helyrehozni. Az élet, az emberi élet, a társadalmi élet is újra virágot fog hozni, ha megteremtjük a kedvező körülményeket és kivárjuk az idejét. Egy nemzedékváltásnál nem rövidebbet, inkább többet.

Még egy kérdésre szeretnék felelni. Mi vagyok előbb keresztény vagy magyar? Nagyon buta kérdés. Magyar-nak kell lennem keresztény módon és kereszténynek magyarul. Isten a világban a módot adta meg Jézus Krisztusban boldogulásra és üdvösségre. Ez a mód, a krisztusiség, minden kor, minden nemzet, minden hivatás és minden kereszthordozás, minden emberi boldogulás és üdvösség szerzéséhez mindig érvényes megoldás. Így tudta ezt már Szent István. Így tudják mindazok, akik régen és ma minden gyarlóságuk, bűneik ellenére meg akarnak maradni kereszténynek. Hála Istennek Magyarországon is. Ennek azonban megvan az eszközei, valahol és valamikor gondozni kell keresztény-magyar életün-

Válaszd az életet

AZ EMBERISÉG VÁLASZÚTON ÁLDÁS ÉS ÁTOK KÖZÖTT

A német püspöki kar elnöke, Karl Lehmann, egy rövid tanulmányában — amelyet a müncheni érsekség az egyházmegye papjainak megküldött — az új pápai enciklika, az „Evangélium vitae” = „Az élet evangéliuma” alapvető szándékával foglalkozik. Bevezetőben ismerteti a körlevél keletkezésének hátterét, majd rátér a pápa üzenetére.

Az „Élet Evangéliuma” a pápa leginkább sajátos témája. Már korán kifejldött benne a magasfokú érzékenység századunknak az emberi életet különösképpen fenyegető, romboló veszélyeivel szemben. Meglepő módon éppen nálunk kevésbé ismerték fel, hogy a pápa, aki Auschwitz és Birkenau közelében született, mint diák a földalatti ellenállásban és később a papi hivatáshoz vezető úton, éppen e szomszédságból kifolyólag, nemcsak a háború pusztító erejét, hanem a minden emberi felfogóképességet meghaladó náci haláltáborokat is megismerte. Nem véletlen tehát, hogy az emberi életért való alapvető és gyökeres aggodalom a filozófus Karol Wojtyła etikai gondolkodásának és mint II. János Pál pápa, tanítói hivatalának titkos központjává vált.

Mindez azonban nem volt soha kizárólag egyéni téma. A pápa, életrajzának és életszemléletének megfelelően, mint a század tanúja és az egyház szempontjából mint a keresztény hit igazságának tanúja szól. Így sokrétű karizmája révén céltudatosan és határozottan hirdeti, röviddel az ezredforduló előtt, az Élet Evangéliumát korunk számára. A szerzett és elszenvedett tapasztalatok tükrében, különösen is az emberség hangjára figyelve a lelkiismeretben és főleg az Isten szavában, lerántja századunkról az álarcot és leleplezi az élet ellen milliósámmal elkövetett bűntény rejtett vagy nyílt jogsértését. Az „Élet Evangéliuma” ezért prófétai üzenet: feltárja korunk sebeit és megmutatja a megtérés útját.

Az enciklika alapvető irányelvei

1. Az emberi élet veszélyeztetése a gyilkosság kitervezésével vagy az emberöléssel veszi kezdetét. Kiindulópontjai a

ket. Ez a család, a templom, a jó iskola, az élet ünnepei.

Még egy támpontunk van. Szent István ennek vetette meg az alapját. Különös, de élete végére, élet műve számára minden emberi valószínűséget elveszített. Nemcsak idegenek támadták meg országát, de saját honfitársai is a régi szép idők visszajöttét remélték halálával. Imre is meghalt, akire bízhatta volna örökségét. Tudjuk, Jézus Anyjának oltalmába ajánlotta nemzetét. Először történt a történelemben! Úgy gondolta, hogy akire Isten a Fiát bízta, megbízható oltalom lesz újszülött keresztény hazája számára is. Jól számított. Ma is számíthatunk rá. És nem jó jel, hogy lekopik Mária képe pénzzeinkről, zászlóinkról, otthonunk faláról és tisztelete elhalványul életünkben.

Nem lesz merő formalitás nemzeti ünnepeink, ha mindezekre figyelve tölünk telhetően engedjük érvényesülni életünkben. Érvényesíteni saját környezetünkben, családban, baráti körben. Szeretném, ha érvényesülne nevelésünkben, közéletünkben és a politikában is. De csak azok vállalkozhatnak rá, akik elmerik mondani Petőfivel: „Magyar vagyok. Legszebb ország hazám, ... Büszkén tekintek át a múltnak tengerén, ... s ha ma nálunk nem is hajnallik még, semmi kincsért s hírért el nem hagyom” magyarságomat. Merek bízni benne, hogy nem egyedül vagyok.

München, 1995 március 11.

tapintatlanság, az ellenszenv és a közömbösség. A pápa Kainnak az emberiség története első gyilkossága alkalmával odavetett kérdés: „Vajon őrzője vagyok-e testvéremnek?” — használja vezérfonalként az életellenes magatartások leleplezésére. Ezért rokon gondolkodásmódot lát egyes jelenségek mögött, amilyen a mesterséges fogamzásgátlás, a népszaporodást korlátozó tervek és az abortusz, amelyeket a pápa egymás közelébe állít, akkor is, ha a legtöbb kortárs az enciklikát olvasva dühösen kel ki magából. Meglehet, hogy ez sokak számára bosszantó, de egyben elgondolkodtató is: a „csinálás” mentalitásának van némi köze az „elcsinálás”-éhoz.

2. Éppen ezért nem szabad a témákat egymástól elkülöníteni. A körlevél erős oldala a radikális és alapvető gond az emberi élet teljes, általános és egyedüli védelme érdekében. Az Élet Evangéliuma oszthatatlan. Ezért tárgyal a meg nem született és a megszületett gyermeket fenyegető veszélyekről, az élet kezdetéről és végéről, az emberi életéről és az ökológiai életfeltételekről. Kényes kérdések elől nem tér ki, amilyen pl. a halálbüntetés, a születés előtti diagnosztika, a szervátültetés, az élet meghosszabbítása minden áron stb. Egyes kérdések tudatosan nyitva maradnak, pl. az agy-halál megállapításának értékelése. A pápa határozott, de nem fundamentalista.

3. A pápa tisztában van vele, hogy az enciklika első szavai „Az Élet Evangéliuma”, nem bibliai eredetűek. Sokak számára az „élvezet bánat nélkül” jelenti az élet evangéliumát. Ezért használja fel a pápai irat a Biblia kijelentéseit, különösképpen Szent János írásait, hogy megmutassa: az élet Istentől jön; csak Ő az élet ura; ezért védi Isten az életet (pl. tiltások és parancsok, mint az élethez vezető utak révén); senki sem rendelkezhetik csak úgy mások élete felett. Az „élet” sohasem csak földi élet, hanem valódi, Istentől eredő élet, amely nem marad a halálban. Mivel örök élet létezik, ahonnan minden ered, létezik élet az időben is. Ez annál inkább részeseedik a romolhatatlanságban, minél inkább önátadásként értjük és valósítjuk meg. Ezért tartozik az élethez a lemondás és az áldozat. A Kereszt teológiája nélkül nincs élet evangéliuma, amely kereszténynek mondható. Így válik a szeretetből fakadó élet erősebbé a halálnál. Ennek nem sejtett következményei vannak a hétköznapi életére és az emberek egymás közti kapcsolatára.

A pápa a tanítóhivatala teljes elkötelezettségével szól

A pápa határozott véleménye, hogy az élet védelmének alapelvei, annak kezdetétől végéig, az emberi értelem számára nem hozzáférhetetlenek és számos kultúrában a „természetjog” alapvető tartozékai. Ilyen értelemben emlékeztet a hippokratészi esküre. Ezeket a felismeréseket a szentírási kinyilatkoztatás és annak iratai „újra megerősítették”, az egyház áthagyományozta és a pápák és püspökök megszakítás nélkül mind a mai napig tanítják.

Éppen ezt a hátteret tartva szem előtt II. János Pál megállapítja, hogy „az em-

(Folytatás az 5. oldalon)

GYERMEKEKNEK

A számítógépek és elektronikus játékok világában születettek és a mai kor nyelvét beszéltek és értik. Elképzelhető ezért, hogy Jézus kétezer évvel ezelőtt elhangzott szavai, hasonlatai idegenül csengenek nektek. Talán a május 7-i evangéliumi szakasszal is így vagytok (Jn 10,27–30). Ebben Jézus magát pásztoroknak, követőit pedig juhoknak nevezi. Nem sérteni, vagy megalázni akar bennünket vele, hanem a hozzá fűződő szoros kapcsolat fontosságát, irántunk való gondoskodását akarja kihangsúlyozni kortársai számára közérthető hasonlatban.

Jézus korában a pásztorok köztiszteletben álltak. Főleg azok az állattenyésztők, akik nyájuk nem túl nagy száma miatt maguk legeltették juhaikat. Jól ismertek minden egyes állatot, olyannyira, hogy akár nevet is adhattak mindegyiknek, és tisztában voltak értékével. Ezért mindent elkövettek, akár életüket is kockára tették, nehogy egy is elveszzen közülük. Az ország, ahol Jézus élt, nem bővelkedett vízben és legelőben. Ezért csak a tapasztalt, előrelátó és hazájukért felelősséget érző pásztorok tudták gondját viselni a nyájnak.

Voltak azonban gazdagabb állattenyésztők is, akik nyájuk nagysága miatt idegen pásztorokat, fizetett béreseket alkalmaztak, akiknek nem volt tulajdona a nyáj. Ezért nem is volt annyira szívügyük a juhok sorsa, és ez meg is mutatkozott a nyájjal való bánásmódjukban.

Jézus tettei alapján méltán nevezhette magát jó pásztoroknak. Ő nem vonakodott, amikor életét is oda kellett adnia juhaiért — vagyis értünk. Feltámadása pedig lehetővé tette, hogy irántunk való

gondoskodását, jó pásztori szolgálatát folytathassa közöttünk is. Akik hallgatunk szavára és követjük őt, azok „juhai” vagyunk és örvendhetünk gondviselő szeretetével.

János atya

FIATALOKNAK

Húsvét 4. vasárnapján olvassuk Szent János evangéliumából:

„... Juhaim hallgatnak szavamra. Ismerem őket, és ők követnek engem. Örök életet adok nekik, nem vesznek el soha, és senki nem ragadja ki őket kezemből.” (Jn 10,27–30)

KÖZÖS SZOLGÁLATUNK AZ EVANGÉLIUM

Az 5. Magyar Ökumenikus Találkózón mi, magyar keresztények és istenhívők, arról tanácskozunk és elmélkedünk, hogy milyen úton-módon fogadhatjuk el mi magunk és fogadtathatnánk el a szekularizált világ emberével a Krisztusban valóra vált kiengesztelő és üdvözítő isteni szeretet örömhírét. A kiengesztelődes ígéje — Pál apostol szavaival — az evangélium örök érvényű üzenete. Ez ma, a harmadik évezred küszöbén, az egységet kereső, de szellemében és erkölcsiiben sokszor meghasonlott világunkban még időszerűbb, mint valaha.

Krisztushívők, akik felelősséget érzünk ezért az üzenetért, azért találkozunk Gyulán, hogy együttesen keressük, miként valósulhatna meg ma a magyar társadalomban is ez az üzenet. Művelt és jószándékú emberek dialógusáról van itt szó, nem megalkuvásról vagy személyi meggyőződésünk feladásáról. Tiszteletben tartjuk egymás nézeteit, de figyelnünk embertársunk véleményére, hogy világosabban felismerjük és együtt korszerűbben hirdethessük az evangélium teljes üzenetét. Erre a közös szolgálatra vagyunk hivatva ma Annak a nevében, aki ránk bízta — valamennyi tanítványára a kiengesztelődes szolgálatát.

Békés Gellért OSB

Isten kezében lenni. Milyen jó tudni a Jó Pásztor közelségét, érezni óvó, biztontságot adó kezének érintését.

Isten keze. Már az ószövetségi Szentírásban olvashatjuk: az Ő keze hatalom. Ha valakit Ő kezébe vesz, tenyerébe rejt, több mint csak a levegőbe emelni, kiemelni a hétköznapi, a profán világból. Ez annyi, mint megérinteni, megszentelni és valamit önmagából közölni vele.

Az ember keze. Bonyolult, de talán a legtökéletesebb „szerszám”. Megannyi csontocskája, izma mindent tud, mindenre képes: alkothat és rombolhat egyaránt.

„... Senki sem ragadja ki őket kezemből” — mondja Jézus hallgatóinak. Az Ő kezében vagyunk, rá van bízva életünk, s tudjuk: jó kezekben vagyunk.

Az ember keze. Vannak olyanok, amelyekbe esni-lenni nem szeretnék. Szorongató, fojtogató markok: ütnek, kínoznak, fegyvert ragadnak. Gyöngybetűikkel hazugságot írnak. Ezek a kezek ujjal mutogatnak, ezek mögül hamis vádakat suttognak... Csak ilyen kézbe ne essek!

Jézus keze. Kezek, amelyek gyógyítanak, amelyek érzékszerveket nyitnak: láss! hallj! indulj!

Kezek, amelyek kenyeret törnek, éhezőt jóllakatnak, amelyek szabaddá tesznek és mégis újra várnak, hívnak... Jó kezekben vagyunk!

Az én kezem. Aki velem találkozik, aki rám van bízva: jó kezekben van? Mindentudó emberi kezek. Az én kezeim: az Ő keze, amely véd, áld, jóllakot, simogatva vigasztal.

Vagy?...

Pál atya

Olvassuk együtt a katekizmust!

Hála a jó Istennek, lassan kialakul a Katekizmust olvasók kis tábora. Levelekből és személyes hozzászólásaikból idézünk: „A keresztény tanítás az örök élet reményével és örömmel tölt el bennünket és ennek ellenére olyan ’életidegennek és jelentéktelennel’ tűnünk mi keresztények...” Ebben nincs különbség az otthoni és az itteni keresztények között. Mi lehet ennek az oka?

Ennek a „beszűkülésnek, vagy a társadalom szélére sodródásnak” igen sokrétű oka van, — ezek közül csak a keresztény szentségre keresünk választ. Boldogság a keresztény ember hivatása, — írtuk két hónappal ezelőtt. Múlt hónapban a Föltámadott Jézus Krisztusról, mint boldogságunkról, — beszélgettünk Mannheimben. Ennek a gondolatmenetnek folytatása május hónap közösi olvasásunk; — *a keresztény szentség*. Első hallásra sok keresztény elutasítja — mondván: „ez nem nekem való!” Beszélünk ugyan ma élő szentekről is, de ők valami olyant tesznek, amiről mi nem is álmodunk. Ilyen Teréz anya, a maga hősiesség, másokért élő életével. Éppen ő válaszolta meg ezt a problémát egy újságíróknak, aki lelkesen mondta: „Teréz anyának könnyű, már szent”... Őn is az lehet, ha akar —, volt a lakonikus válasz.

Mindenki szentségre hivatott! Maga az Úr szólít fel: Legyetek tökéletesek, amint mennyei Atyátok tökéletes! Ki a tökéletes? Ilyen ember nem létezik! Emberségünk velejárója, az emberi gyengeség, végigkísér életünkön. (Legtöbb ember már itt befejezi az olvasást — mondván —, ez nem nekem való! Pedig mennyire csalódik.) Olvassuk csak el mit írt Nazianzi Szent Gergely: „A keresztény tökéletesség egyetlen határa az, hogy határtalan”. Aki felismeri határait, — emberi gyengeségét, bűnét —, már elindult a határtalan boldogság felé. (Itt a tökéletességet és a boldogságot további magyarázat nélkül összekapcsoljuk.) Nem erről a boldogságról álmodik-e mindenki, — és idővel beszűkül, idegenné, elérhetetlenné lesz számára. Jézus éppen ezért a mi boldogságunk, mert mindent tőle kapunk —, amint a szőlővessző és a szőlőtő hasonlatában mondta. Valóságos „létegyységünk”, Krisztussal a biztossítóka ennek a határtalan tökéletességnek és boldogságnak, ami csak a szeretetben valósulhat meg.

Valóban milyen jó, hogy a híveknek azzal az erővel, melyet ki-ki Krisztus ajándékának mértéke szerint kapott, e tökéletesség elnyerésére kell törekednie — olvassuk a 2013. pontnál. Ez nincs a tetszésünkre bízva, meg kell tennünk. Tökéletesnek kell lennünk, ha akarjuk, ha hisszük... Ez a szentség teljesen beleillik a ma élő ember életébe, kérdés, mennyire veszi komolyan? Aki megáll magánál, a világnál, az Egyház hibáinál — nem akarja tudomásul venni a neki szóló követelményt. Esetleg beszél róla, de a legkisebb erőfeszítést sem hajlandó megtenni ezen az úton. Aki csak mástól várja a boldogságot, és nem akar boldoggá tenni, szánsalmasan egyedül marad... Ha megtesszük a következő lépést, máris kész a megfélemlíthetetlen ellenvetés: „Én, ha valaki, én akkor szenvedtem!” A tökéletesség útja ugyanis a keresztet át vezet: Aki követni akar, tagadja meg magát, vegye vállára keresztjét és kövessen! — mondja Jézus — a tökéletesség után érdeklődő embernek. A probléma ott van, amit a keresztények is válaszolnak: „én pedig — ő és én-ről — Krisztusról és rólam van szó. Krisztussal a tökéletesség útján járva jutunk el saját magunk életének, — valóságának — a felismerésére és megvalósítására.

A Katekizmus az Egyház szentségéről beszél a 823. ponttól kezdődően. Ma különösen annyi rosszat beszélnek az Egyházról, hogy róla talán lesújtóbb a véleménye még a kereszténynek is, mint önmagáról és a világról.

Pedig a szent, a tökéletes, az egyház szentségéből részesedik. „Az Egyház Jézus Krisztussal egységben, általa szentelődik meg, általa és benne maga is megszentelődik”. Az Egyház és az egyes ember szentsége ugyanaz a Jézus Krisztus, aki a mi boldogságunk. „Az Egyházat már itt a Földön ékesíti az igazi, bár még nem tökéletes szentség” — tanítja a II. Vatikáni Zsinat. Az Egyháztól és a szenttől is „hibanélküliséget” várnak, amit földön élő ember alig ér el. De az Egyház bűnei — vetik ellen azonnal — igen az Egyház tagjaiban, bennünk nem tökéletes”. Aki mástól „hibátlan tökéletességet” vár el, félő, hogy nem ismeri önmagát. Az Egyházat szentjein keresztül nem próbáljuk vizsgálni — talán ők kivételek?

Az Egyház a Boldogságos Szűz Mária személyében már elérkezett a tökéletességre, és őbenne ránc és szeplő nélkül való, a keresztények meg csak törekszenek a bűn legyőzésére, és az életszentségben való növekedésre, Máriára emelik szemüket, benne az Egyház már egészen szent. Május hónapjában kifejezetten ezt tesszük, Máriára, édesanyánkra tekintünk, neki énekeljük a gyönyörű lorettói litániát: Bűnösök menedéke, — Mindenszentek Királynéja, — könyörögj érettünk!

Legyünk reálisak, itt nem arról van szó, hogy a feketét is fehérnek mondjuk, hanem éppen a kemény hétköznapi valóságról; szívesen takarozunk mások létező, vagy nem létező bűneivel, hogy nekünk ne kelljen semmiféle erőfeszítést sem tenni. Amikor az Egyház szentségéről olvasunk, alkalmazzuk csak bátran saját magunkra és egyszerre a valóságnak megfelelően látunk. „Krisztus ugyan szent, ártatlan, szeplőtelen, bűnt nem ismert, és egyedül azért jött, hogy a nép bűneit kiengesztelje, az Egyház viszont, mely bűnösöket foglal magába, egyszerre szent is és folytonosan megtisztulásra is szorul, a bűnbánatnak és a megújulásnak útját járja szüntelen”.

Összetartozunk a szentek közösségében, amiről az 1474. ponttól kezdődően olvashatunk. „A keresztény ember, hogy bűneitől megtisztuljon és Isten kegyelmének segítségével megszentelődjön, nincs egyedül”. Aki ítélkezik, az egyedül marad, aki szolidaritást vállal, azzal szolidárisak lesznek. A Katekizmus szavaival ugyanez így hangzik: „A szentek közösségében, a hívek között, a szeretet állandó köteleke áll fenn, és lehetőségük van az összes lelki javak kicserélésére”. A lelki javak teljessége Krisztusban, Megváltónkban található meg. Éppen ezért állandóan magával Krisztussal találjuk szemben magunkat, amikor a szentségről, a boldogságról beszélünk.

Jóleső tudattal tölt el bennünket magyarakat, hogy nekünk is vannak és lesznek szentjeink, akikhez imádkozhatunk, segítségüket kérhetjük, boldogságunk-tökéletességünk útján. Mindszenty bíboros sorstársunk volt élete utolsó éveiben és mindazoknak, akikkel együtt szenvedett; a jó Isten kegyelméből az egész Egyház szentségében ragyog fel az Atya tökéletessége példaképünk arcán.

Szabó József (Offenburg)

Sorsunk a szétszóródottság - jövőnk az összefogás

BARÁTI KERESZTALBESZÉLGETÉS EGY KANADAI MAGYAR SZÍNTÁRSULAT TAGJAIVAL

(Előző számunk folytatása)

É.: Hallottam, hogy néhány éve új templomot építtetetek.

J. B.: A régi templomot 1943-ban vették meg a magyarok. Mivel az egyházközösség 1928-ban keletkezett, tehát elég hamar megvásárolták. Akkor kapták az egyedüli pénzbeli segítséget az egyházmegyétől, amikor az érsek azt mondta: ahány dollárt összeszednek a magyarok, annyi dollárt kapnak. 24 ezer dollárért megvették az anglikánok templomát. Ez egészen 1985-ig jó volt. Nem annyira helyhiány miatt, hanem mert a kínaiak előzönlöttek a templom környékét és minden parkolóhelyet elfoglaltak, úgyhogy a híveink nem tudtak parkolni. Ezért kellett eladni a templomot. Húsz km-rel följebb a város szélére, de igen szép helyre kerültünk. Megvan az előnye is, hogy a régi, rosszabb anyagból épített templom helyett nagyon jó templomot kaptunk és 30 parkolóhely helyett, — a régi templomnál —, most 130 parkolóhelyünk van. Az egészben az a szép, hogy az eladásból meg tudtuk ven-

ni az új templomhelyet, felépítettük nem csak a templomot, hanem a plébániaközpontot és az ifjúsági központot, amelyikben tornaterem is van és 15 helyiség az iskola céljaira.

É.: Ki volt ennek a nagy munkának a fő motorja?

Z. M.: Hát ez az egész nagyon mérsékelt vállalkozás volt. Nem mindenki bízott a sikerben. De 92% szavazott arra, hogy költözzünk, így Toronto belvárosából kiköltöztünk az északi kertvárosba. Most mindenki nagyon boldog, hogy ott lehetünk. Az egész vállalkozásnak Jaskó atya volt a fő mozgatója, ő intézett mindent: az eladást, a megvétel, az átköltözést és ez nem kis munkát igényelt. Mire elkészült, Balázs atya teljesen kimerült. A jezsuita vezetők is úgy látták, jobb ha Balázs atya pár hónapos szabadságra megy.

M. É.: Megható volt a költözködés. Amikor végre elkészültünk mindennel és az utolsó misét tartottuk a régi templomban, mise után mindenki a templomi

tárgyak közül valamit, akár terítőt, akár miseruhát vagy egy gyertyát betett a koszájába és a hosszú-hosszú menet indult a régi templomból az új magyar templomba. Tényleg megható volt.

É.: A magyar iskolában mennyi a tanítók száma?

Z. M.: Az iskola tanítóinak a száma 16. Három óvoda működik és 8 osztály (első-nyolcadikig). Azon kívül a vegyes házasságokban élő felnőttekkel is foglalkozunk egy felnőtt osztályban. Külön osztályba járnak azok a gyermekek, akiknek a szülei magyarok ugyan, de nem tudnak magyarul, vagy vegyes házasságokból valók és a gyerekek magyar nyelvtudása nincs azon a színvonalon, hogy valamelyik osztályba is be tudnánk őket sorolni. Ezekkel a gyerekekkel speciálisan képzett tanár foglalkozik.

J. B.: Az iskolával kapcsolatban megjegyzem, 1970-ben megalakult Torontóban a Torontói Magyar Iskolaszék, amelyik két célt tűzött maga elé: összesíti a különböző iskolákat és tankönyvekről gondoskodik a magyar gyerekek számára. Otthonról kommunista tankönyveket küldtek sarló-kalapáccsal, s ezek nem feleltek meg nekünk. A tankönyvszükségletet megoldotta az iskolaszék és tanítóink közül többen is résztvettek a tankönyvek szerkesztésében. Három éve iskolánk a Torontói Katolikus Iskolaszék rendszerének védelme alatt áll és tőle kap professzionális segítséget.

Z. M.: Kb. 25% azoknak a tanároknak a száma, akik nemcsak a magyar iskolában, hanem angol iskolában is tanítanak.

L. L.: Mindegyiknek megvan a tanítóképző vagy tanárképző végzettsége Magyarországról, vagy pedig kanadai egyetemen szerezték az oklevelüket. A tanulók létszáma egyébként növekszik. Az utolsó két évben új emeletet kellett az iskolaépületre húzni, mivel a helyiségek száma kevés lett. Így természetesen megnövekedett az iskolánk látogatottsága is.

É.: Mennyi időt fordítotok tanításra és milyen órafelosztásban?

Z. M.: A tanítás szombatnapi reggel 9 órakor kezdődik és délig tart. 12 óra után vannak a szakkörök, képzőművészet vagy torna, énekkar, tánc. Általában napi három óra az oktatás. Három óvodás osztályunk van, három korcsoport szerint. Mindenegyes osztálynak az első osztálytól a nyolcadikig megvan az osztályfőnöke és az viszi végig az osztályt. Tehát nincs külön szakosítás. Aki tanít az ötödik vagy nyolcadik osztályban, az tanítja a földrajzot, történelmet, a magyar irodalmat és nyelvtant is.

É.: Hogy álltok a cserkészettel?

J. B.: A cserkészlet igazán 100 százalékosan segíti a gyerekeket magyarságuk megtartásában. Akik nem tudnak magyarul, nem is lehetnek magyar cserkészek. Ez természetesen fölveti a kérdést, hogyan lehetne a magyar cserkészlet jellem- és magyar öntudatot nevelő munkáját kiterjeszteni olyan gyermekek felé, akik magyarul nem beszélnek. Sajnos ezt a problémát nem sikerült még megoldani. Mi minden magyar fiút és leányt, aki cserkész vagy cserkész akar lenni, arra buzdítunk, hogy magyar iskolába is járjon.

É.: Mikor alakult és hogyan működik a tanári kar színjátszó csoportja?

M. É.: Színjátszó csoportunk 1980-ban létesült. Célja a magyar irodalom ápolása, magyar költők, drámaírók műveinek bemutatása. Legtöbbször vígjátékokat adunk elő, hogy a „nevelés” szó-rakoztatva történjék. Nagyon sok városban, elsősorban Kanada városiban jártunk: Hamilton-, Montreal-, Vancouver- és az USA-ban is több helyen: Chicagóban, New York-ban. Ahová meghívunk bennünket, ott szívesen szereplünk... Torontóban minden évben kétszer lépünk színpadra, ősszel és tavasszal. De a környékbeli városokban is szereplünk néhányszor.

É.: Mennyi nézőtök van évente?

M. É.: Körülbelül ötszázra lehet számítani átlagosan.

É.: Ez szép szám. És most hazafelé tartotok? Itt Párizsban is felléptetek?

M. É.: Igen, de nem csupán ezért jöttünk, Párizst mindannyian szeretjük. Mostani (1994-es) turnénk fő célja a svédországi Magyar Ház megsegítése volt. Stockholmban és Svédország több városában már négy éve szereplünk. Az ottani magyarokkal tartjuk a kapcsolatot és így megtudtuk, hogy a stockholmi magyar Ház veszélyben van. 25 évi ott-tartózkodás után a svéd állam ki akarja telepíteni őket azzal, hogy vagy 3 millió svéd koronát lefizetnek, vagy pedig el kell hagyniuk az épületet. Ezért a nyugaton élő magyarokat gyűjtésre szólították fel a magyar ház javára. Csoportunk úgy határozott, hogy saját költségünkön eljövünk a stockholmiakhoz: előadásokat tartunk és a belépődíj bevételét a magyar ház megsegítésére fordítjuk. 11 napig voltunk Svédországban, 7 előadásunk volt, volt olyan nap, hogy kétszer is felléptünk, 3 ezer kilométert tettünk meg. Gyűjtésünk eredményeként 30 ezer svéd koronát átadtunk a Magyar Háznak.

É.: Megkérdezem még Jaskó atyát, milyen a keresztények közötti együttműködés?

J. B.: Torontóban példaadó az ökumenikus mozgalom: a 60-as évektől kezdve évenként tartunk közösen liturgiát. Felváltva mindig más-más közösségnél. A katolikus templomon kívül van három református, egy evangélikus és egy baptista templom. Ezek alkotják a keresztény közösséget. A különböző templomok lelkészei, papjai 2 havonként jönnek össze, hogy a közös témákat, közös feladatokat, közös gondokat megbeszéljék, hangsúlyozva a mi közös örökségünket, a keresztséget és a Szent-háromságba vetett hitünket.

É.: Utolsó kérdés, hogyan segítik az óhazai magyarságot a külföldön élő magyarok?

J. B.: Anyagilag nagy támogatást jelent a családokon keresztül való segítség. A templomi gyűjtések nagyon lecsökkentek, mert sokan az otthoniakat segítik anyagiakkal. Az is egyfajta segítésmód, hogy a nyugdíjasok félvekre hazamennek és otthon élnek. Harmadik segítésmód, hogy sokan, iparosok és gyárosok felvették a kapcsolatot az otthoniakkal, Magyarországon investálnak, illetve saját tudásukat hasznosítják. Az utóbbi években a szellemi, a kulturális kapcsolat is erősödött a külföldi és az otthoni magyarság között. Aki itt maradt külföldön, az is teljesen magyarnak akarja érezni magát és a magyarsághoz való tartozását kifejezni.

É.: Köszönöm a veletek való érdekes és épületes beszélgetést.

Akinek nem borja, nem nyalja.
Zrínyi Miklós

Válaszd az életet

berek tudatában és a lársadalomban fokozatosan gyengül a képesség annak felfogására, hogy minden ártatlan emberélet közvetlen, azaz szándékolt megölése, különösen annak kezdeti és végső stádiumában, abszolút és súlyos erkölcsi vétség". Ezzel szembe fordulva az egyház és fokozottan a tanítói hivatal kötelessége, hogy még intenzívebben védelmezze az emberi élet szentségét és sérthetetlenességét. Ezért folyomodik a pápa a szövegben háromszor is — és csak jelentéktelen eltérésekkel — a teljes tanítói tekintélyhez. Megerősíti a tételt, „hogy az ártatlan emberélet közvetlen és szabad elhatározásból született kioltása, minden esetben, mindig súlyos erkölcsi vétség"; kijelenti, „hogy a közvetlen, tehát mint cél és eszköz, szándékolt abortusz mindig súlyos erkölcsi vétség"; megerősíti a tanítást, miszerint „az eutanázia az isteni törvény súlyos megsértése, amennyiben egy emberi személy szándékolt megölése forog fenn, ami erkölcsileg elfogadhatatlan". Egy ártatlan ember közvetlen és szándékolt megölésének alapelve, amelyet a Tízparancsolat 5. parancsa maga is közvetlenül magában foglal, mint következtetés, de a tanítói hivatal legmagasabb fokú megnyilatkozásának csökkentése nélkül, az abortusz és az eutanázia eseteire nyer alkalmazást.

A tanítás hirdetésének régi és egyben egészen új módja

A pápa tanítói hivatalának legfőbb bizonyossági fokával szól, de ezzel tartalmilag nem mond újat, hanem véglegesen és végső kötelező erővel kiemeli a bibliai kinyilatkoztatás és nevezetesen az emberélet kioltásának tilalmát „megerősítem” és tisztázza: „kijelentem”, „igazolom”, hogy ez nem kevésbé vonatkozik az abortusz és az eutanázia tilalmára. Az enciklika a tanítás olyan fokú bizonyosságával szól, amelyet az újkorban csak a Mária-dogmák (1854 és 1950) és az I. Vatikáni Zsinat 1870-ben kihirdetett a tévedhetetlenséggel kapcsolatos dogmájával lehet összehasonlítani. Ennek ellenére adódik egy észrevehető különbség: a pápa a bibliai kijelentés értelmét, az emberölésre vonatkozó tilalmat illetően, hatótávolságában és horderejében minden kétséget kizáró világossággal hir-

deti ugyan, de nem hirdeti új hittételt. Ez a tanítás legmagasabb fokán történő hirdetésének új típusa, annak ellenére, hogy a dogmák kihirdetésének hagyományos stílusa ebből hiányzik, ami könnyen félreértésekre adhat okot, nemcsak a nem-katolikus keresztényeknél.

Kihívás mint még soha — egyértelmű válasz

Mindezek ellenére, a pápa — a Szentírásra és egyház tanítására való hivatkozás mellett — újat tesz. Megváltoztathatatlan tanbeli kijelentéseknek ez a fajta már eddig is létezett a dogmatikai igazságok területén. Az erkölcs síkján az egyház ebben a formában azonban még nem nyilvánította álláspontját, akkor sem, ha igényt tartott az általa hirdetett és tanított normák igazságára és érvényességére. A pápa enciklikájában túltele magát ezen a „szokás”-on és az így lefektetett korlátokon, mert sziklaszilárd álláspontja, hogy az egyház az élet védelmében — tekintettel az élet szentségét és sérthetetlenességét érintő tudatfogyatkozásra — köteles minden fenntartás nélkül, végső egyértelműséggel és alig fokozható elkötelezettséggel szót emelni.

Egyik fontos szövegrészben II. János Pál félreérthetetlenül kijelenti: „Ilyen komoly helyzetben inkább, mint bármikor, bátorságra van szükség az igazsággal szembenézni és a dolgokat néven nevezni, nem engedve kényelmes kompromisszumoknak vagy az önáltatás kísértésének”. Nem véletlenül idézi a próféta szavait: „Jaj azoknak, akik a rosszat jónak mondják, és a jót rossznak, akik a sötétséget világosságnak teszik meg, s a világosságot sötétségnek”.

E kijelentések és más helyek értelmezése nem csekély feladat lesz még. Ez, a pápai körlevél első bemutatása keretében, sem nem lehetséges, sem nem szükséges. Alapvető álláspontja mindenesetre nyilvánvalóvá vált; az emberiség válszúton áll a „halál kultúrája” és az „élet kultúrája” között. A pápa ezzel az iratával szenvedélyesen és figyelmeztetően, kérve és felháborodva annyi jogtalanság láttán, de ugyanakkor bizakodva és békülékenyen, a Biblia szavaival szólítja fel az emberiséget: „Válaszd az életet és átok közül az életet, térj meg az élethez. Fordította: FRANK MIKLÓS

BOÓR JÁNOS:

ÉVREUX ÉS PARTENIA KÖZÖTT

VITÁK ÉS VÉLEMÉNYEK EGY FRANCIA PÜSPÖK KÖRÜL

Partenia vagy Mauretania Sitifensis egyháztartományban Sitifi (Sétif) szék-várossal Észak-Afrikában az 5. században még 44 püspök apostolkodott, 647-ben azonban az iszlám szinte teljesen elsöpörte az addig virágzó észak-afrikai keresztény közösségeket. Ebbe, a részben a saharai sivatagban fekvő, már csak az *Annuario Pontificio*ban nyilvántartott névleges püspökségbe helyezte át január 13-án II. János Pál Jacques Gaillot-t, miután felmentette a normandiai évreux-i megyéspüspöki tisztéből. A pápa, az amerikai *Time* magazin szerint „az év embere” éppen azokban a napokban találkozott a Fülöp-szigetek lelkes lakosságával. A Szentszék közleménye szerint „Mgr. Jacques Gaillot, évreux-i püspök őexcellenciája az elmúlt tíz évben sohasem vette figyelembe a tanácsokat és észrevételeket, amelyek az egyházzal való tanítási és lelkipásztori egységben végzendő püspöki szolgálatának módjára vonatkoztak”. A kommunikáció ezután felsorolja a Francia Püspöki Kar, Bernardin Gantin bíboros, a Püspöki Kongregáció prefektusa és magának a Szentatyának az *ad limina*-látogatásakor hozzá intézett figyelmeztetéseit (akkor a pápa nem volt hajlandó személyesen fogadni őt), majd így foglalja össze

az áthelyezés okát: „Sajnos a prelátus nem mutatkozott alkalmasnak arra, hogy az egységet szolgálja, ami egy püspök elsőrendű kötelessége”.

A francia egyház és társadalom, majd az egész európai közvélemény is megdöbbenéssel, részint felháborodással fogadta a döntést. Tüntetések tüntetéseket követtek, és az Ébredő Egyház Európai Hálózatának kezdeményezésére Franciaországban közel 40 ezren jelentették ki, hogy áttelepülnek a partenai egyházmegyébe. Még többen írtak alá Európában, hazánkban is, egy a különböző főpásztorokhoz intézett tiltakozást, amelyben ez áll: „Gaillot püspök sok ember számára annak a nyitott egyháznak a reményét hozta, amely komolyan veszi a mai ember problémáit, félelmeit és reményeit. Ő főleg társadalmunk kirekesztettjei és hátrányos helyzetű tagjai érdekében lép fel és még a nem keresztények számára is hitelesen éli az evangélium értékeit. E rendelkezés ismételtelen bebizonyította, hogy az egyházvezetés szemében a törvény és engedelmség fontosabb, mint az ember, és ezáltal a dialógus egyházának reményét sokakban lerombolta. Barátainkkal együtt követeljük Gaillot rehabilitálását”.

A francia és a külföldi püspökök is egymásután nyilatkoztak a médiákban, de nehéz eldönteni, hogy mi volt túlsúlyban: Gaillot sajnálása vagy a Róma döntése miatti elégedetlenség vagy a csalódás, hogy miért „lőtt Gaillot túl a célon” és miért nem mutatkozott rugalmasabbnak, vagy a félelem attól, hogy a Gaillot-ügy tovább megosztja a katolicizmust. Mindenesetre a Francia Püspöki Kar vállalta a reális püspöki székét vesztett tagjának anyagi ellátását és közvetítő lépések megtételét a Szentszékkel. Értesülésünk szerint Gaillot jelenleg a párizsi hajléktalanok egyik menhelyén tartózkodik.

A párizsi *Le Monde* szerint is nem vallási, hanem egyházpolitikai indítókai voltak a vatikáni döntésnek, mert „az évreux-i püspök elítélése — Gaillot kisiklásai és provokációi ellenére — is azt bizonyítja, hogy az egyházi apparátus az elzárkózást a kockázatvállalás elé helyezi”. Más lapok, így a *Christ in der Gegenwart* c. freiburgi lap társunk arra mutat rá, hogy „más egyházmegyéikben, amelyeket a püspökök hasonlóképpen, ha nem erősebben polarizál (például Svájcban és Ausztriában), a Vatikán sokkal türelmesebben, óvatosabban és elnézőbben reagált”. Következésképpen Gaillot felfüggesztésének és áthelyezésének végső okai nem világosak.

Gaillot-nak valószínűleg a tömegtájékoztató eszközök iránti nyíltságát — hogy ne mondjuk naivitását — kellett ilyen drágán megfizetnie. Szinte tévésztárrá (vedette) vált. „Feltűnést keltett a püspök azzal is, hogy sikamlós tévéprogramokban és kiadványokban, tk. egy férfimagazinban és homoszexuális folyóiratban nyilatkozott”. A *Neue Zürcher Zeitung* szerint ezt elnézték volna még neki, ha jobban kereste volna az egyetértést püspöktestvéreivel. E vélemény arra a fontos körülményre hívja fel a figyelmet, hogy a püspöki karok — részben az újabb kinevezések következtében — világszerte különböző teológiai és egyházpolitikai irányú tagokból állnak, ami megosztja őket és megnehezíti számukra a hatékony közös tevékenységet.

„A felfüggesztéssel semmit sem nyert

Hírek - események

EMLÁKMISE A MÁRTIRPÜSPÖK APOR VILMOSÉRT

Idén április 2-án volt 50 éve, hogy szovjet katonák — akik nöket kerestek — halálra sebesítették a győri püspököt, báró Apor Vilmost.

Az erdélyi főnemesei családból származó, szociális elkötelezettségű főpap felemelte szavát a zsidók érdekében is, élesen elítélve az ellenük hozott intézkedéseket. Határozott, bátor fellépése miatt már akkor veszélyben forgott. Ezúttal a részeg szovjet martalócok végeztek vele. Utolsó szavaival papjait figyelmeztette az egyházhoz való hűségre, és az evangélium meg nem alkuvó hirdetésére. Felajánlotta szenvedéseit az ország vezetőinek hibáért és ellenségeiért. A dr. Peter Heinric SJ zürichi megyéspüspökkel, a vértanúhalált halt püspök unokaöccsével közösen bemutatott emlékmisén ezekre a szavaira emlékeztetett prédikációjában dr. Pápai Lajos, a győri püspök. Hangsúlyozta, hogy most is szükség van az egyház melletti kiállásra, hiszen csak be kell kapcsolni a TV-t, rádiót, hogy nyilvánvalóvá váljék a médiákban az egyház ellen folyó támadás. Külön kiemelte az egyházi iskolák fontosságát, utalva a jelenleg megvitatás alatt álló új „Nemzeti Alaptanterv”-et illetően.

Az utolsó helyig megtelt székesegyházban ott voltak az Apor Vilmos Iskola tanulói is, a Máltai Lovagrend küldöttsége és az Apor Vilmos Emlékbizottság bécsi, budapesti és győri csoportjainak delegációi.

Az ünnepi mise után lehetőség volt megtekinteni a Püspökvár pincelécpsőjét, ahol Apor Vilmost a halálra golyókat érték, és a Püspöki Múzeumban az emlékére rendezett kiállítást.

Szemerédi Tibor (Bécs)

ERDÉLYI KATOLIKUS FŐPÁSZTOROK MAGYARORSZÁGON

A Miniszterelnöki Hivatal politikai államtitkára, Tabajdi Csaba meghívására Budapestre látogatott Jakubinyi György gyulafehérvári érsek, Reizer Pál szatmárnémeti-, Tempfli József nagyvárad- és Sebastian Kräuter temesvári püspök. A megbeszélés témája az erdélyi egyházi ingatlanok visszaadásának és a román-magyar alapszerződés aláírásának kérdése volt. Ennek kapcsán óhatatlanul fölmerülnek a nemzeti kisebbségek jogait, nyelvhasználatát és autonómiáját érintő problémák is. Reizer püspök kiemelte: az egyházi vezetők álláspontja az, hogy az alapszerződést a magyar fél csak akkor írja alá, ha abban hangsúlyozottan megfogalmazódnak az alábbi feltételek: legyen egyházi törvény, amely rendelkezik az egyházi javak — legalább részleges — visszaadásáról, legyen lehetőség felekezeti iskolák létrehozására és működtetésére. Az erdélyi főpásztorok remélik, hogy a magyar kormány támogatja követeléseiket. MK

A PÁRIZSI LELKÉSZI ÉRTESETBŐL

Misszióknhoz hűségesen ragaszkodó magyarországi francia hadifoglyok, „Les Evadé”, idei közgyűlése egybeesik a II. világháború befejezésének 50. évfordulójával. Az egykori győztesek öröme többnyire szertefoszlott, a vesztesek sebhelyei megmaradtak, sőt helyenként újra kiújultak. Megtérés helyett régi bűneinket építjük a jövőt. Pedig már Krisztus születése előtti évszázadok óta figyelmeztet bennünket a 126. Zsoltár: „Hiába építjük a házat, hiába őrizzük a várost, hiába minden erő az egyház Franciaországban. Ama területeken, amelyeken Gaillot püspök feltűnt elhajló nézeteivel (homoszexualitás, védekezőszerek az AIDS megelőzésére, vetélő pirula stb.), semmi sem oldódott meg és a nyugalom sem áll helyre. Ezzel szemben ama katolikusok között, akik számára Gaillot az utolsó kapcsolatot jelentette az egyházzal, a helyzet megnehezül. Ráadásul az egyház Gaillot-val a francia közéletben a szegények, kisebbségek és bevándorlók nagyrabcsúlt szószólóját állítja félre... És ha a Gaillot-val való szolidaritás hatása csak ideig-óráig tartana is, Róma döntése a francia katolicizmuson belül újabb polarizálódás forrása lesz” — írja a Herder korrespondenz (*Mérleg*)

fejlesztésünk és fáradozásunk, ha hiányzik az Úr áldása”.

Az előttünk álló egyházi és világi jubileumok nemcsak múltunkkal szembesítenek, hanem azt is tudatosítják, mennyire képtelenek vagyunk jövőnk felett rendelkezni. A lerombolt és újjáépített városok és falvak, hit nélkül, a balladában megénekelte Déva várára emlékeztetnek. De, a 100 éve született M é c s László, papköltő Megváltónkba vetett hitével így fogalmaz:

„Körmives Kelemenként építem Isten országát, és a vakolatban bűnbánatomnak méz-oltó vize s feláldozott Szerelmem vére lappang.”

II. János Pál pápánk felszólított, hogy külszüljünk Megváltónk, a mi Urunk Jézus Krisztus, születésének jubileumára 2000-ben. Hogyan? Megtisztult lélekkel a hála és dicséret örömeivel.

Molnár Ottó plébános

*
Az idei Herder-díjat Kányádi Sándor kolozsvári költő nyerte el. Dobszay László zene-történész a Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztjét, Korzenszky Richárd bencés Trefort Ágoston-díjat, Kosáry Domokos, a MTA elnöke Széchenyi-nagydíjat, Bánk József ny. érsek, Dávid Katalin, az Egyházi Gyűjtemények vezetője és Glatz Ferenc történész másokkal együtt Széchenyi-díjat kapott.

*
Katolikus sajtó-jubileumok: LELKIPÁSZTOR 70.; a VIGILIA 60.; az ÚJ EMBER 50. évfolyamát kezdte meg. Gratulálunk!

KÉPEK A KÁRPÁT-MEDENCE CSERKÉSZETÉBŐL

Erdélyben: 1994 augusztusában tartották meg az első maguk rendezte segédtiszt-képzést a Csernáton közelében fekvő — Árpád korabeli — Ikavára mellett. A tábort a Külföldi MCSSZ által képeztett erdélyi vezetők irányították: Molnár Zoltán, Győrfiné Éva és Vas József.

Az erdélyi magyar cserkészvezetők, az ottani igen szerény lehetőségeik ellenére, komolyan törekszenek az ideális cserkészvezetés megvalósításához szükséges intézkedések biztosítására. Csernátonban egy, a református egyháztól szerzett épület korszerűsítésén dolgoznak. Ezzel egyidejűleg, katolikus egyháziak támogatásával, egy Hargitán létesítendő cserkészpark létrehozásán is munkálkodnak. 1994 végén 3800 magyar cserkész működött 85 helységben. A véglegesen igazolt csapatok száma közel jár a 80-hoz. Nagyobb városokban több egység is tevékenykedik. Egyedül Kolozsvárt hét magyar cserkészcsapat van.

A Felvidéken működik a Kárpát-medence talán legerősebb magyar cserkészszete. Elnökük, Hódosy Gyula és munkatársai az elmúlt öt esztendő briliáns szervező munkájával Pozsony és Királyhelmec között nagyszerű, körzetekre felosztott modern szervezetet hoztak létre. Úgyiszlóván a semmiből teremtettek impozáns saját székházat Dunaszerdahelyen. Ez nem csak cserkészközpont, de a helyi csapatoknak is otthona. Nívósan szerkesztett cserkészlapjuk élen jár a ma ismert cserkészújságjaink között.

A Paláston nem régen megtartott parkavatáson nem csak a magyar társadalom széles rétegei képviseltették magukat, de a pozsonyi magyar nagykövet és a szlovákiaság jelentős személyiségei is megjelentek.

Vezetőképzés tekintetében messze a Kárpát-medence többi magyar cserkészei előtt járnak. Az elmúlt három év mind-egyikében saját rendezésben tartották meg őrsvetető és segédtiszt képzésüket. 1994 júliusában meghívásukra mi, a Külföldi Magyar Cserkészszövetség vezetősége tartottunk cserkésztszti és kis-cserkész vezetőképzést Paláston. B. G. (Folytatjuk)

KÖNYVESPOLC

AZ EGYSÉG SZOLGÁLATÁBAN. Katolikus Szemle 1994/3-4 sz. Szerk.: Somorjai Ádám, — Boór János, Kiss Ulrich, Kovács K. Zoltán közreműködésével. Panonhalma 1994. 360 oldal.

A szép kivitelű, vaskos kötet első fele Békés Gellért köszöntése abból az alkalomból, hogy a közismert bencés teológus, költő és szerkesztő, a magyar Pax Romana lelki vezetője, nemrégiben ünnepelte 80. születésnapját. A kötet címadása mintegy utalás is Békés Gellértnak az ökuménéhez való elkötelezettségére, ámbr őt talán elsősorban mint a hosszú évtizedeken át Rómában megjelenő Katolikus Szemle szerkesztőjét (1957 óta) —, de határon innen és túl a Dálos Patrikkal görög eredetiből fordított Újszövetségi Szentírás szerzőjét ismerik. Ez utóbbi — emlékeztessünk rá! — az első kísérlet egy minden ízében modern bibliafordítás közreadására (1951). Sikerét, népszerűségét misem mutatja jobban, minthogy már eddig sok tízezer példányban 14 (!) kiadást ért el. Az irodalmi közrudat Békés Gellértben a meghitt hangú, érzékeny költőt is számon tartja: versei önálló kötetként „Sorsom az Isten” (1968) —, valamint magyarul és olaszul „Úgy szomjazom Rád” címmel (1994) láttak napvilágot.

A kortársak, barátok, tanítványok köszöntő írásainak sokaságából kiemelkedik Galambos Gyula, Szépfalusi István evangélikus lelkész, szociográfus méltatása és két rövid, de sok szívvel megírt emlékezés Lökkös Antal, illetve Triznyáné Szőnyi Zsuzsa tollából. A Katolikus Szemle emigrációs történelméről, tájékozódásáról Kovács K. Zoltán gondos-pontos tanulmánya ad számot, míg az ökumenét, a katolikus-protestáns dialógust szenvedéllyel szorgalmazott munkásságát protestáns részről a németországi Gémes István, másfelől Frank Miklós a Magyar Kariász igazgatója és Szabó Ferenc, a „Távlatok” szerkesztője méltatja.

Nem volt szándékomban a kötet több mint harminc cikkét egyenként elövenni. Nekem személyesen az USA-ban élő ciszterciata Farkasfalvy Dénes „Az Újszövetség magyar fordításának múltja és jelene” című dolgozata ragadta meg különös figyelmet nyelvünk szerzetetétől hevített, merész kritikai állásfoglalásért és megsztvlelendő, elgondolkodtató javaslataiért.

A kötetben helyet kapott Békés Gellért publikációinak mintegy 20 oldalit kitevő teljes bibliográfiája.

SZAMOSI JÓZSEF

Az élet könyvéből

ELHUNYT LÁSZLÓ ISTVÁN
BURGENLAND ELSŐ PÜSPÖKE

1913 február 25-én a történelmi Magyarország területén, Pozsonyban született. A keresztségben az első magyar király nevét kapta. Erre sokszor hivatkozott. Megbecsülést szerzett a magyar névnek, hiszen tudták róla — és ezt gyakran hangoztatta is —, hogy horvát anyától és magyar apától származott. Nem ismerte az édesapját, mert meghalt az első világháborúban, de megmaradt emlékezetünkben az a kijelentése, hogy kegyeletét édesapja iránt a magyarság szolgálataival akarja leróni. Értett magyarul és szívesen beszélt anyanyelvünkön.

Életének nagy része is a történelmi Magyarország földjéhez kötötte. 1954-ben a későbbi kismartoni egyházmegye apostoli adminisztrátora lett. 1956-ban szentelték püspökké és az 1960-ban megalapított kismartoni egyházmegye első püspökévé nevezték ki. Ezenkívül évtizedeken keresztül mint apostoli vizitátor irányította Ausztriában a magyar lelképásztori szolgálatot. Ugyanezt tette 1984-től 1992-ig, nyugalomba vonulásáig mint az osztrák püspöki kar referense. A püspöki konferenciák előtt a főlelkészről kért előterjesztéseket és azokat képviselte a konferencián. Még nyugalomba vonulása után is mint a magyar lelképásztori szolgálat protektora mindvégig mellettünk állt. Együtt volt magyar papjaival, mikor a konferenciánkat tartottuk Kismartonban és akárhányszor akkor is, amikor Máriacellbe zárandokoltunk — 1972-ben Mindszenty hercegprímással együtt. Minden lehető megtett, hogy vallásos kiadványok juszanak el Magyarországra és az utódállamok magyarjainak kezébe akkor, amikor vallásos könyv és folyóirat alig jelenhetett meg a magyar nyelvterületen. S mikor 1988-ban először nyílt meg a határ több mint 50 ezer magyar számára, hogy találkozhasanak a Szentatyával, egyházmegyéjében, Darázsfalván ő vezette a lelkes ünneplést. Kiemelem még részvételét és ünnepi beszédét abban a diadalmenetben, amely Mindszenty József hercegprímás hamvait kísérte hazájába.

László püspök március 8-án hunyt el és 18-án volt a temetése igen sok főpásztor, a papság és a hívek részvételével. Ennek keretében helyezték el a kismartoni székesegyház kriptájában örök nyugalomra.

Nem térek ki arra az elismerésre, amellyel az osztrák sajtó búcsúzott tőle mint az új egyházmegye alapvetőjéről. Nem részletezem a munkaszerepét sem, amelyet annyira csodált a környezete. Lehetne írni az összeköttetéseiről a harmadik világgal, a brazil püspökkel, Dom Helder Camaraval, indiai útjáról és találkozásáról kalkuttai Teréz anyával. Szóba jöhetne II. János Pál pápához fűződő barátsága és sok más is. Ámde nem hagyhatom említés nélkül két levelét azokból a hetekből, amikor halálos betegsége már előhaladott állapotban volt. Az egyik levelet huszonnégy nappal a halála előtt írta. Ebben Nyers János, elhunyt gráci magyar lelkész temetéséről van szó. Ebből kitűnik a püspök atya lelkének mélysége és érzékenysége. Kérte sorainak felolvasását elhunyt oltártestvérünk ravatala mellett. Ezzel vett tőle búcsút.

A másik levél az utolsó volt, amelyet tőle kaptam. Ezt mindössze tizenhárom nappal az örök hazába költözése előtt írta. Értesített benne, hogy felterjesztésemet a gráci lelkészesség további fenntartásának szükségességéről és a lelkészi tanács támogatásáról továbbította a gráci püspök úrhoz azzal a reménnyel, hogy pozitív választ fog kapni. Ennek a levélnek utolsó mondata már valamennyi magyar lelkésznek szólt: „Az Úr kísérelje áldásával a magyar lelképásztorokórást.”

A II. Vatikáni Zsinat az evangélium szellemében azt az irányelvet szögezte le, hogy a temetés szertartása fejezze ki világosabban a keresztyén halál húsvéti jellegét. Ez a magasztos elv számunkra most azt jelenti, hogy amikor halálával gondolunk püspök atyánk áldásos életére — ha egyáltalán nem is könnyű a magyar lelképásztorokórást jelenlegi helyzete —, a feltámadás ünnepének lendületével és bizalmával tekintünk a jövője felé.

KERNY GÉZA

Néhány héttel 94. születésnapja után, a princetoni kórházban tüdőgyulladás következtében elhunyt a Nobel-díjas Wigner Jenő, az egyik legnagyobb magyar elméleti fizikus. Az evangélikus egyház szertartása szerint temették el Princetonban (USA).

93 éves korában távozott el az élők sorából a lengyel származású Joseph Maria Bochenky OP neves filozófus, a Fribourgi egyetem ny. tanára.

BELGIUM

Születések: Deculenaire Queene Éva — Philippe és Nagy Ágnes leánya, Gosselies. Joos Emely — Danny és Kovács Lucia leánya, Baelen. De Kok Silke — Luc és Bertalan Betty leánya, Vilvoorde. Teit Freya — Udal és Németh Juliska leánya, Houthalen. Molnár Celine — Ferenc és Crochet Fabienne leánya, Verviers. Tápai Jani — Jean François és Pirson Marie Paul fia, Romsée. Perris Raf — George és Berta Nóra fia, Bilzen. Szabó Virgil — Attila és Haynen Heidi, Fraipont. Marotta Alessia — Pietro és Angeli Sylvie leánya, Ransart. Isten áldása kísérelje életűtjüket! Gratulálunk a szülőknek!

Szentségi házasságot kötöttek: Bognár Imre és Isabelle Moreno Sanches, Charleroi-ban. Éljenek boldogan!

Az örök hazába költöztek: Arendás Lajos, 63 évesen, Namürből (Magyarországon). Németh Erzsébet, 45 évesen, Baulen-ben. Kovács Imre, 58 évesen, Neuss-ban (D). Ratkó Istváné szül. Solyom Iona, 74 évesen, Vottem-ben. Tóth Ildikó, Mme Orval, 55 évesen, Liège-ben. Balli Zoltán, Festraets Danielle férje, 37 évesen, Flémalle Haute-ban. Kubuk Lajosné, szül. Domoszlóvit Erika, 105 éves korában, Braine le Comte. Agnelli Józsefné szül. Szabó Katalin, 69 évesen, Antwerpen-Berchem-ben. Böröcz Jánosné szül. Székely Borbála Ilona, 75 évesen, Lanklaar-ban. Váci Béla, 69 évesen, Quaregnon-ban. Dobszay János, 76 évesen, Vottem-ben. Elias Anna, Miscoria Gabriel felesége, 88 évesen, Genk-ben. Legyen otthonuk Isten végtelen szeretetében!

FRANCIAORSZÁG

Lyon: A keresztség szentségében részestültek: Soós Franczy, Ferenc fia, Lyonban. Ruscellli Tom, Kiss Mária unokája, Courthezonban. Mary Alexandryn. L'Isle-d'Abeaux-ban. Soós Abigél, Miklós lánya, Villeurbanne-ből, Mohácon. Havasi Marion, Bollène-ben. Gagnon Raphael, François és Vértessy Zsuzsanna fia, Annecyben. Tichit Juliette, Gilles és Újvári Éva leánya, Espeuilhan-ban. Felker Killián és Owen, Bourgoin-Jallieu-ben.

Az örök hazába költöztek: Kovács Lajos, 82 éves korában, St. Raphael-ben. Laiber Dénes, 84 évesen, Tournon-ban. Kerek Sándor, 59 évesen, Gieres-ben. Szabados Józsefné sz. Károlyi Julianna, 87 éves korában, Annecyben. Nyugodjanak békében!

Párizs: Keresztelések: Durocq Sophie Ágota Nicole, D. Vince és Németh Csilla Katalin leánya, 1994 július 2-án. Peto Christophe, P. Tamás Ferenc és Morán Katalin fia, 1994 szeptember 24. Houdek Nicolas és Mathias, H. Miklós és Szappanos Mária fiai, 1994 november 5. Delrue Célia Gisella Mária, D. Christophe és Szarvas Karolina leánya, 1994 október 29. Lestel Alexandra Autrinette Sylvie Eliane, L. Philipp Raymond és Winkler Autrinette Marie leánya, 1995 január 28. Deák Árpád Attila László Imre János, Chevillard Jean Luc Pierre Mie Gabriel és Deák Anna

Mit kell tudni a németországi magyar gimnáziumról?

Az Európai Magyar Gimnázium — megszokott nevén Kastli Gimnázium — a bajor kultuszminisztérium által engedélyezett modern nyelvi tagozatú magániskola. A tanítás nyelve az alsó osztályokban túlnyomó részben magyar, a 8. osztálytól kezdve fokozatosan több tantárgyat német nyelven tanítunk. A magyar irodalom és a magyar történelem kivételével valamennyi tankönyv német nyelvű. Iskolánk így tehát két nyelvű.

Az első idegen nyelv a német, a második az angol, a harmadik a francia vagy latin. A magyar nyelv ápolásán kívül nagy súlyt fektetünk a magyar történelem, földrajz, zene és néptánc oktatására is. — Mivel iskolánk a Német Szövetségi Köztársaságban, közelebről Bajorországban van, elsősorban a bajor törvények vonatkoznak ránk. Ez azt jelenti, hogy tanterveink, osztályzási rendszerünk, tankönyveink a bajor kultuszminisztériumok előírásaihoz igazodnak.

A bajor iskolatörvény értelmében „általánosan engedélyezett” magángimnázium vagyunk. Az érettségi vizsgát állami vizsgabizottság előtt kell letenni nyolc tantárgyból. Érettséginket — lévén teljesen egyenértékű a német, illetőleg bajor állami gimnáziumok érettségijével — világszerte elismerik. Természetesen Magyarországon is.

Mivel iskolánk 9 osztályos gimnázium, csak olyan tanulókat vehetünk fel, akik legalább az elemi iskola 4. osztályát sikeresen elvégezték. A tanuló jelentkezhet magasabb osztályba is, ha tanulmányait más iskolában kezdte, de nálunk kívánja folytatni. A magyar nyelv ismerete kívánatos, de nem feltétel. A tanulóknak írásbeli és szóbeli felvételi vizsgát kell tenniük.

Melyik nyelv melyik osztályban kerül először oktatásra? Németül az 5. osztálytól, angolul a 7. (az európai modell keretében a 6-tól), franciául illetve latinul — a tanuló választása szerint — a 9. osztálytól tanulnak. Az európai modellben résztvevő tanulóknak a 11. osztályban negyedik idegen nyelvként spanyolt, vagy oroszot lehet választaniuk.

A nyelvtanítás több szinten: „anyanyelvi” és „kezdő” fokon folyik.

Növendékeinknek az érettségi vizsgát a bajor kultuszminisztérium által kijelölt érettségi bizottság előtt kell letenniük.

Mária fia, 1995 február 5. Laurent Camille Emilie Léa és Barbara Marie Lise, L. Philippe és Danielly Sophie leányai, február 18-án.

Szentségi házasság áldásában részestül Hasznos István és Koskócsák Katalin, 1994 december 24-én Párizsban.

Az örök hazába költöztek: Kóródy Katona Ákos, Cap. Ferret, 1994 aug. 28. szül. Budapest, 1932 aug. Kászler István, Vitry S/Seine, 1994 okt. 17. szül. 1933 január 9., Szekszárd. Deák, Adorján Márta, Párizs, 1994 nov. 19., szül. 1920 július 12, Budapest. Gergelyné, Delage Eliane, Evry 1994 dec. 10., szül. 1910 aug. 17, Valence. Miskolczy Mihály, J. Gernier-kórház, 1994 dec. 19., szül. 1924 okt. 1, Kiskundorozsma. Gollnhofér Ottó, Villeneuve St. Georges, 1994 dec. 24., szül. 1934 dec. Pinye (Győr m.). Tosaki János, Tourcoing, 1994 aug. 15, 74 éves en, szül. Budapest. Ördög Ferenc, Wattrelos, 1994 szept. 5., 90 évesen, szül. Becsén. Hilscher Ferencné, Júlia, Párizs, 1994 december 20. Brutel Marcelné, Rose, Jouy En Josas, 1995 jan. 5., 80 évesen. Lugosi Zoltán, Párizs, 1995 február 20. Benkő József, Courbevoie, 1995 márc. 12., szül. 1908 júl. 19, Tamási. Nyugodjanak békében!

NÉMETORSZÁG

Mannheim: Halálozás: Dr. Pavlakovics Mihályné, szül. Balogh Judit (1936 okt. 14-én, Nagybecskerekben), és orvos férjével több évtizeden keresztül Mannheimben élt, március 16-án váratlanul elhunyt. Március 23-án fájdalmas részvétellel temettük. Reméljük az örök életben együtt leszünk és hozzátartozói a szeretet elszakíthatatlan kötelékében a hitben vizsgálást találunk.

Stuttgart: Keresztelő: Farkas Christine, F. Imre és Sostorics Zsuzsanna kislányát, március 18-án kereszteltük Stuttgartban. Isten éltesse őt mindnyájunk örömeire.

Az érettségi magyar vagy német nyelven történik. Sikeres érettségi esetén a diákok bajor érettségi bizonyítványt kapnak, melyet a világ minden egyetemén és főiskoláján elfogadnak.

Iskolánk jellegéből következik, hogy növendékeink nemcsak itt tanulnak, de itt is élnek. Elhelyezésük internátusban történik.

A 12. és 13. osztály neve: „Kollegstufe” (kollégiumi tagozat), melyben a tanítás már nem osztály, hanem kurzusrendszerben folyik. A követelmények messzemenően a kollégiumi tagozat szintjéhez igazodnak.

Igazgatóság

Címünk:

UNGARISCHES GYMNASIUM KASTL

Klosterburg 2, D-92230 Kastl.

Tel.: 096 25 / 80 90. Fat: 096 25 / 458.

MAGYAR KULTURÁLIS HETEK HAMBURGban

A Hamburgi Szenátus Kulturális Hivatala együttműködésben a magyar Művelődési és Közművelődési Minisztériummal május 12 és 28 között „Magyarország Hamburgban 95” címmel kulturális heteket rendez, amely a látogatókkal megismerteti a magyar művészeti, irodalmi, és kultúrélet mai helyzetét. A hamburgi egyetemen tudományos szimpózium foglalkozik majd a németekben Magyarországról, és a magyarokban Németországról élőképpel. A Katolikus Akadémia pódiumvitáján német és magyar szakértők elemzik a rendszerváltással adódó problémákat. Egész napos program emlékezik meg az idén 50 éve elhunyt nagy zeneszerzőnkéről „Hommage a Bartók” címmel. Az Irodalom Házában magyar írók tartanak előadásokat és mutatnak be műveikből, a budapesti Fialat Képzőművészek Stúdiója pedig a Műcsarnokban rendez kiállítást. A Magyar Hetek egyik kiemelkedő eseménye lesz a Katona József Színház vendégjátéka Kárpáti Péter „A kártya” c. darabjának előadásával. A táncház-fesztiválon a németországi magyar táncgyűttesek lépnek fel. Izeltőt kaphatnak a látogatók a magyar szakácsművészet remekeiből, hozzá Berki Tibor cigányzenekara adja a kíséretet. Részletes program és információ: MATE PÉTER, tel.-fax: 0049 40 / 643 50 82.

VALLÁSOK ARÁNYA AZ EURÓPAI UNIÓBAN

Svédország, Finnország és Ausztria belépésével az Európai Unióba némiképpen megváltozott a felekezeti arány. Mintegy 2 1/2 százalékkal növekedett a protestánsok számaránya a túlnyomólag katolikus államközösségekben. A protestánsok száma a 368 millió EU-polgárból 61,6 millió, százalékban kifejezve 16,7 %. A katolikusok száma a közösségben 199 millió, ez az EU-népesség 54 százaléka. Az anglikán felekezet 33 milliós tagságával 9 %-ot képvisel, a görög ortodox hívek száma kerekén 10 millió, a muzulmánoké 6 millió, a zsidók száma 1 millió. 15,6 % a felekezeten kívüli. (Reformátusok Lapja)

A Róma környéki Lazio tartomány 40 közigazgatási vezetőjét és 66 püspököt, a Focolare mozgalom barátait a pápa kihallgatáson fogadta.

A lelkeségi mozgalommal rokonszenvező püspököket köszöntve a Szentatya az egyházi kommunió, az újraevangelizáció és a 2000. jubileumi év témáját érintette. A Focolare mozgalom castelgandolfói Mariapoli központjában tanácskoztak a világ különböző részeiről érkezett bíborosok és püspökök, köztük két magyar: Mayer Mihály pécsi megyéspüspök és Ternyák Csaba esztergomi segédpüspök, a püspöki kar titkára.

A Focolare mozgalmat 1943-ban alapította Chiara Lubich. A lelki megújulást hirdető mozgalomhoz — Magyarországon is — igen sokan csatlakoztak, a 70-es évektől evangélikusok is.

„A Világ Királynője nagy engesztelő mozgalomra főpásztori áldásomat adom.”

„Főpásztori óhajom, hogy a magyar engesztelésnek szentély épüljön.”

Mindszenty

FELÉPÍTÉSRE VÁR SZERETETT FŐPÁSZTORUNK ÓHAJA!
Rajtunk a sor kiállni
ISTENÉRT, EGYHÁZÉRT, HAZÁÉRT!
Felvilágosítás / adományok:
„Svábhgyei Világ Királynője Engesztelő Kápolna Egyesület”,
H-1098 Budapest, Ecséri út. 4.

MEGHÍVÓ

Münster és környéke magyarsága a Katolikus Magyar Misszió közreműködésével május 27-én, szombaton 17-24 óráig a Haus Münsterland vendéglőben (Münster-Handorf, Immelmann Str. 37) vacsorával egybekötött zenés, táncos májusi estét rendez. Szeretettel várjuk Önt és családját, magyar és német barátait, ismerőseit. A vacsora magunk készítette, a helyszínen kedvezményes áron kapható pörkölt és galuska lesz, uborka salátával. Ezt kiegészítendő saláta, sütemény, pogácsa felajánlásokat szívesen fogadunk. Kérjük kedves vendégeinket, hogy a résztvevők számát és az önkéntes ételfelajánlásokat legkésőbb május 20-ig előre jelezzék Haenlein Katalin (61 61 30), Schneberger Magda (213 46 59) és a Misszió (32 65 01) telefonján. **A rendezőség**

RÁDIÓ A TELEVÍZIÓBAN!

A DUNA TELEVÍZIÓ minden reggel 8/4 és 8 óra között rendszeresen megismétli a Vatikáni Rádió előző napi magyar műsorát. Ezzel a szolgáltatással is építeni kívánja azt a lelki és kulturális hidat, amely a határon belül és kívül élő magyarságot összeköti.

KÉRÉS OLVASÓINKHOZ!

Az ÉLETÜNK féltve őrzött régi példányainak számbavételkor kiderült, hogy a következő számok hiányoznak:

- 1969 március, július-augusztus, december.
- 1970 összes példányai.
- 1971 összes példányai.
- 1972 összes példányai.
- 1973 május, szeptember, november.
- 1976 március.

Nagyon kérem, akiknek megvan a fenti számok egyike-másika, küldje be kiadóhivatalunkba. Előre is hálás köszönet!

Fejős Ottó felelős szerkesztő

FORDÍTÓIRODA PEPPERKORN ÉS TÁRSA

Diószeghy Tibor nyomdokába lépve megnyitottuk fordítói irodánkat. Hiteles fordítások minden nyelven!
Gyorsan - olcsón - megbízhatóan!
Teszteljen le bennünket! Cím: D-41462 Neuss, Daimlerstr. 54. ☎ 02131/54 27 10. Fax: 02130 / 95 93 70.

Minden lapunkban ismertett, de a Magyarországon megjelenő egyéb könyvek is megrendelhetők az alábbi címen:

KUPA, Distelfinkweg 21,
D-81249 MÜNCHEN.

Üzenetrögzítő / Fax: 0049 89 / 8 64 35 73.

MAGYAR VIDEÓK 30.— DM-től, ADÁMFI, Pf. 29, D-52001 Aachen, ☎ Fax (0241) 17 33 55.

Bogyay Tamás:

MAGYARORSZÁG TÖRTÉNETE TÁVLTATBÓL

a Mérleg Bécs-Budapest-München kiadásában. 184 old., 4 térképpel, kartonkötésben. Ára 15.50 DM + portó.
Megrendelhető a KUPA, Distelfinkweg 21, D-81249 München címén.
Üzenetrögzítő / Fax: 0049 89 8 64 35 73.

Szamosi József:

VIRÁGOSKÖNYVEM

- Színes riportok a természetből - 64 old. PASZIÁNSZ
- Csevegések, játékok, napló (1945-46) 172 oldal.

MŰLHATATLAN MŰLT

- Új és régi versek. - 186 oldal.
Egy-egy könyv ára portóval 20.— DM (bankjegyen).

Megrendelhet a szerző címén:

Elektrastr. 7/b. 81925 München.

APRÓHIRDETÉSEK

MAGYAR BOROK, PÁLINKÁK NAGY VÁLASZTÉKBAN!

Olcsó áron raktárról. — Kérje árlistánkat!
JOSEF UDVARHELYI ☎ (0911) 4 72 01 50.
KEPLERSTR. 2. 90478 NÜRNBERG.

Budán közel a Várhoz és a metróhoz, modern garzonlakás hazlátogatóknak kiadó. Telefon: 01 341 46 24 vagy 093 33 20 34 (Svájc).

BEATRIX PANZIÓ! H-1021 Budapest, Széher út 3. Tel./Fax: 0036-1-1763 730 és tel.: 2750 550. Szeretettel várjuk az „Év panziója” díjat nyert családi szállodánkban, zöldövezetben, de közel a központhoz. Program szervezés, zárt autóparkoló. Szállodai színvonal — féláron!

Magyar származású, 27 éve Németországban München mellett élő, 46/171/72 férfi megismerkedne karcsú, sportos hölgygel házasság céljából 40 éves korig. Választ „Tavaszi” jelvényt a kiadóba kérek.

Csinos, diplomás hajadon, 33 éves intelligens társat keres. Kocsis Veronika, H-3300 Eger, Cifrakapu út 124. I./3.

Németállampolgárságú, 30 éves, csinos, fiatal nő, életvidám, keresztény beállítottságú, család- és gyermekszerető, keresi intelligens, kulturált, zenét, utazást, sportot kedvelő, Németországban élő férfi ismeretséget, házasság céljából. Csak komoly szándékú, fényképes leveleket várok. „Együtt” jelígre a kiadóba.

A Balaton északi partján, Csopakon, csendes helyen, új kertés nyaraló kiadó 4—5 személy részére, napi 100 DM-ért. Két 2-ágyas, ill. egy 1-ágyas szoba, fürdőszoba, konyha és főzési lehetőség. ☎ (H) 0036-96-322 417.

Budapest belvárosában 54 m²-es összkomfortos lakás eladó! Érdeklődni: Pfeifer Ferenc, H-1137 Budapest, Szent István park 26. Telefon: (H) 0036 1 129 4772.

Budapestben, Kőbánya zöld területén, 6 lakásos társasházban komplett berendezett, felújított, garázsos (28 m²), telefonos, parabola-antennás, összkomfortos, 3 szobás lakás (72 m²), központ 10 perc, hosszabb időre kiadó, vagy eladó. Ár: 500 DM, illetőleg 75.000 DM. Érdeklődni: Bencsik István, Menzinger Str. 1, D-80638 München. ☎ (089) 17 73 35. (D)

A Balaton északi partján, Ábrahámhegyen nyaraló, 1000 m²-es panorámás telken eladó: borpince + 2 lakószoba, nagy nappali, 3 hálószoba, 2 fürdőszoba, fűthető, telefon, nagy terasz, jól felszerelve. Érdeklődni: ☎ (H) 0036-1-188 4303 vagy 0036-30-425 758 este.

Galyatefőn féligkész 6,5 x 9 m-es háromszintes családiház 154 □-öl telken eladó. Telefon: (D) 089 / 4 36 31 18.

Budapestben, a Szabadsághegyen 240 □-öles telek beépítési lehetőséggel eladó. Érdeklődni: Nagy Emil, ☎ (H) 0036-1-1555 376.

Angolul beszélő, másodéves tanítóképzős hallgató (20 éves leány) keres július 1 és szeptember 1 között külföldön munkát nyelvtanulás céljából. Cím: Lehoczki Orsolya, H-3432 Emőd, Kossuth út 2/3. ☎ 0036-46-476 521.

Baranyából menekült házaspár vállalja idősebb ember, házaspár gondozását, Frankfurt környékén. ☎ 060 74 / 9 38 97.

Ausztriában élő, nemdohányzó, magyar anyanyelvű, 44 / 168 / 75 özvegyasszony, megismerkedne komoly gondolkodású, intelligens férfivel házasság céljából. Leveleket „Szeretet” jelígre a kiadóba várok.

Svájcban élő 70 éves magas férfi megismerne. 60—65 éves jóméjű, nemdohányzó, független magyar hölgyet, aki franciául is beszél. Válaszokat lehetőleg a Genfi-tó környékéről várok. Jelige: „Kellemes hétvégek”.

RUPP LÁSZLÓ hites törvényszéki fordító vállalat fordításokat magyarról németre és németről magyarra. 80336 München, Goethestr. 32.

UHU - VILLA - PENZIÓ

H-1025 Budapest, Keselyű I / a.
☎ 0036 1 275 1002, fax: 0036 1 176 3876
Budán gyönyörű környezetben várjuk családias penzióknba a pihenni vágyókat. Kényelmes, fürdőszobás, telefonos, tv-s, teraszos szobák. Parkolás zárt kertben. Törzsvendégeknek kedvezmény!

„TÉTÉNY” Ungarische Spezialitäten
Kreitmayerstr. 26 • 80335 München
Telefon: (0 89) 1 29 63 93

Badacsony szürkebarát	7.80
Debrői hárslevelű	6.80
Boglári Chardonnay	7.50
Alföldi olaszrizling	6.20
Soproni kékfrankos	6.80
Villányi kékfrankos	9.80
Villányi Cabernet	10.80
Villányi rizling	8.95
Alföldi kékfrankos rosé	6.20
Alföldi rosé	6.20
Tokaji szamorodni	12.50
Tokaji aszú 3 puttonos	14.50
Tokaji aszú 4 puttonos	17.—
Tokaji aszú 5 puttonos	20.50
Kecskeméti barackpálinka	29.—
Cseresznyepálinka	25.50
Vilmos körtepálinka	29.—
Császárkörte	21.50
Unikum	27.50
Hungaria brut	12.—
Tarhonya, kockatészta nagy	3.80
Paprika káposztával	5.—
Paprika káposztával nagy	11.—
Májás-, véres hurka, disznósajt per kg	12.50
Tokaszalonna	15.—
Füstöltzalonna	10.—
Tepertő	10.—
Friss kolbász	16.—
Házi kolbász	23.—

• Üvegárut nem szállítunk! •

APOLLO

DEMENAGEMENTS

Szállítási vállalat

Szállítások belföldre és külföldre, tengerentúrra — légiszállítással is — költözködés, bútorraktározás, külföldi szállítmányoknál a vám elintézése.

Összes nyugati és keleti államokba oda és vissza szállítunk!
Magyaroknak árkedvezmény!

APOLLO DEMENAGEMENT

4 bis, route des Jeunes

CH-1211 Genève 26

Telefon: 022 / 3 43 22 46.

FAX 022 / 3 42 24 75

Magyarul is beszélünk!

Privát cím: Keresztes László

58, route Veyrier,

CH-1227 Carouge / Genève

☎ 022 / 3 42 98 36 este (7 óra után).

Kiadóhivatalunknál kapható:

Árpádházi Szent Erzsébet élete (videokazetta magyarul, 40 perces, VHS, PAL) 30.— DM
Lourdes-i zárókönyv (dr. Szabó József összeállítása) 7.— DM
Lourdes — Bernadett nyomdokain (kb. 140 színes képpel) 25.— DM
Lourdes, Kereszt út, (videokazetta magyarul, 50 perces, VHS, PAL) 30.— DM
Lourdes-i üzenet — elmékedések magyar nyelvű kazetta, dr. Szabó József összeállítása) 10.— DM
Patrona Hungariae, színes zománcjelvény) 3.— DM
Szállításnál + portóköltséget számítunk.

Megrendelhető:

Ungarische Katholische Delegatur

ÉLETÜNK kiadóhivatala

Landwehrstr. 66 D-80336 München.

ÚJ POSTAI IRÁNYÍTÓSZÁMUNK

D-80336 München.

MAGYAR PENZIÓ, DINO (Lugano közelében). ☎ (CH) 0041 91 91 39 79.

MAGYAR SZENTMISÉK

BÉCSBEN minden vasár- és ünnepnap 10.30 órakor, a Német Lovagrend, Árpádházi Szent Erzsébetről elnevezett templomban. Első kerület, Singerstr. 7. szám, (Deutsch-Ordenskirche). A templom bejáratl ajtaja a kapun belül jobbra. Hegyi György lelkész

* FIGYELEM! HELYVÁLTOZÁS! *

GRÁCBAN, a hónap első vasárnapja kivételével minden vasár- és ünnepnap, 10 órakor új helyen, a Welsche-templomban (Griesplatz) tartunk szentmisét.

PÁRIZSBAN minden vasárnap 11 órakor: Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, 75010. Metro: République és Jacques Bonsergent.

ZÜRICHBEN minden vasár- és ünnepnap 10.15 órakor, a Szent Antal templom alagsorában, Minervastr. 60. Vizauer Ferenc lelkész

MÜNCHENBEN minden vasár- és ünnepnap 10.30 órakor a Damenstift-templomban. Dr. Cserháti Ferenc plébános

ROSENHEIMBEN minden hónap 2. és 4. vasárnapján, 11.00 órakor a Rossacker-kápolnában. Fehér István s. lelkész

Münster-, Paderborn- és Osnabrück egyházmegyékben mindenütt havonta egyszer. Első vasárnap: HAGENBEN 10.30 órakor a St. Josef Hospital kápolnájában MENDENBEN 15.30 órakor a Heilige Kreuz templomban (Battenfeld). Második vasárnap: OSNABRÜCKBEN 11.00 órakor, Pernickel-Mühle, Mühlenstr. Harmadik vasárnap: BIELEFELD, 15.30 órakor a St. Josef templomban, August-Bebel-Str. 9. Negyedik vasárnap: MÜNSTERBEN 11.00 órakor a Ferencesek templomában Hörsterplatz. MARLBAN és ARNSBERGBEN külön megbeszélés szerint. Misszióink telefonszáma: (0251) 32 65 01, Bagossy atya.

BERLINBEN minden hónap 4. vasárnapján 16 órakor, a „Kirche zum Hl. Kreuz”-ban, Hildegardstr. 3, Berlin-Wilmersdorf.

FRANKFURT-Rödelhimben, a hónap 2. és 4. vasárnapján, 15.30 órakor, a St. Raphael templomban, Ludwig-Landmann-Str. 365.

MAINZBAN a hónap 1. vasárnapján, 12.15 órakor az Olasz Misszió templomában, Emmeranstr. 15.

WIESBADENBAN a hónap 2. vasárnapján 10.30 órakor az Olasz Misszió kápolnájában, Platter Str. 5.

DARMSTADTBAN a hónap 4. vasárnapján, 10.45 órakor Griesheimban a Szt. Kereszt templomban, Friedrich-Ebert-Str. 58.

GIESSENBEN a hónap 3. vasárnapján, 10.30 órakor, a Szt. József kórház kápolnájában, Liebigstr. 24. Takács Pál plébános

BURGENLAND ŐRVIDÉK

Unterwart, Alsóőrött: minden vasár- és ünnepnapon 8.00 és 9.15 órakor.
Oberwart, Felsőőrött: az alttemplomban 10.15. Oberpullendorf, Felsőpulyán: a Szent Ferenc templomban 8.45 órakor.

Mittelpullendorf, Középpulyán: 10.00 órakor.
Siget i. d. Wart, Őrszigeten: karácsony, húsvét, pünkösd és Szent László napja utáni vasárnapon, 10.15 órakor.

A híres búcsújáráhelyen Boldogasszonyban (Frauenkirchen): augusztus 15-én, 12 órakor.

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Magyar Katolikus Főlelkésziség
Landwehrstraße 66 • 80336 München.
Telefon: (0 89) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47
Felelős Kiadó:
a Magyar Katolikus Főlelkésziség
Főszerkesztő: P. Szőke János.
Felelős szerkesztő:
Fejős Ottó.

A szerkesztőbizottság tagjai:
Dr. András Mária, dr. Bogyay Tamás †,
Boór János, dr. Frank Miklós, Kovács
K. Zoltán (Budapest) és Szamosi József
(olvasó- és tördelő szerkesztő).

Kedaktion und Herausgeber:
Ungarische Katholische Delegatur
Landwehrstraße 66 • 80336 München.
Telefon: (0 89) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47
Chefredakteur: P. János Szőke.

Verantw. Redakteur:
Ottó Fejős.

Abonnement: DM 25.— pro Jahr und nach Übersee mit Luftpost DM 40.—

ELŐFIZETÉS:

Az életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét és náluk is kell előfizetni!

Tengerentúrra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.
1 példány ára: 2.50 DM.

Előfizetési ár egy évre DM 25.— vagy ennek megfelelő valuta.
Tengerentúrra légipostával DM 40.—

Lapzárta minden hónap 15-én
Hirdetéseket csak 15-ig fogadjunk el.

Postgiraom München:

Konto-Nr. 606 50-803 - BLZ 700 100 80
Kash. Ungarn-Seelserge, Sonderkonto

Erscheint 11mal im Jahr.

Druck: Danubia Druckerel GmbH
Ferchenbachstraße 88 • 80995 München.

Beilagenhinweis: zu dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHEIBEN bei.
A kiadványhoz körlevelet mellékelünk.

HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Befizetéseket és átutalásokat postacsekkek kontónkra kérünk! Kath. Ungarn-Seelserge München. — Sonderkonto: Postgiraom München, Konto-Nr.: 606 50-803. BLZ 700 100 80.

HIRDESSEN AZ ÉLETÜNKBEN!

Hirdetési díjak 1994 január 1-től:

Apró-, házassági-, általános hirdetés	DM
ára soronként (kb. 40 betű)	7.—
Jellege portóval	7.—
Külön kívánásokat esetenként árazunk.	
Üzleti hirdetések soronként	10.—
Nagybetűs (kétsoros) sor	20.—
Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.	
Egymásutáni háromszori hirdetés esetén	10 százalékos kedvezmény.
Egymásutáni hatszori hirdetés esetén	20 százalékos kedvezmény.
Egy évi hirdetés esetén 25 % kedvezmény.	
Hirdetések határideje minden hónap 15-e, befizetve!	

A névvel megjelölt cikkek nem minden esetben felelnek meg a szerkesztőség véleményének. — Kéziratokat nem őrziünk meg és nem küldünk vissza!

AMERIKAI ÉS KANADAI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

Az ÉLETÜNK előfizethető terjesztőnként: Joseph DANI, Deer Valley, P.O.Box 43126, Calgary, Alta T2J 7A7, Canada.

A címére küldött csekken feltüntetendő: „ÉLETÜNK”. Kérjük szíveskedjenek a fenti címre, ne Münchenbe küldeni a csekkeket. Itt egyenkénti beváltásnál a 40.— DM-ből 8.— DM-et levonnak a bankban. Előfizetési díj egy évre 17.— US \$ + 13.— US \$ portó. A lapot továbbra is Münchenből postázzuk.

Megjelent! Megjelent!

LOURDES-i csodák és gyógyulások. Dokumentumfilm hat csodásan meggyógyulttal. (Videokazetta magyarul, 90 perces, VHS, PAL). Ára: 40.— DM. Megrendelhető kiadóhivatalunknál.

A HIRDETÉSEK SZÖVEGÉÉRT, STILUSÁÉRT A SZERKESZTŐSÉG NEM FELEL!

HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Hirdetéseket csak a hirdetési díj befizetése után tudunk közölni!

ANNEMARIE SCHWARZ hites tolmács és fordító, magyar-német és német-magyar fordítást és tolmácsolást vállal (szépirodalmi szöveget is). 40479 Düsseldorf, Camphausstr. 14. Tel.: (0211) 44 22 40. Fax.: (0211) 44 28 16.